

Unitárius Közlöny

KOLOZSVÁR, 1888–1948/1990. • 33. (93.) ÉVF. • 7. SZÁM • 2023. JÚLIUS • ÁRA: 4 LEJ

A bóiáni unitárius templom • Fotó: Czire Alpár

Aki mindig velünk van

• Isten gyermekei vagyunk. Az ő isteni terve nyomán születünk bele teremtett világába, hogy majdan felnövekedve és öntudatra ébredve munkatársai legyünk.

Istentől nem csak életet kapunk: ő az, aki vigyázza, segíti minden lépésünket, akire mindig számíthatunk, aki úgy szeret, amilyenek vagyunk, ő az, aki földi utunkon gondviselőket rendelt mellénk, hogy az ő szeretetük, segítségük révén megérezzük, Teremtőnk soha nem hagy el, mindig gondot visel reánk. „Mi-

kor elhagytak, / Mikor a lelkem roskadozva vittem, / Csöndesen és váratlanul / Átölelt az Isten” – olvashatjuk Ady versében. Isten gondviselése akkor is kísér, amikor úgy érezzük, roskadozunk keresztünk alatt. A nehézség, a gond, a baj is ugyanúgy formál, nevel minket, amiként a sikereink, örömeink – hiszen nemcsak a jó, hanem az árnyék, a szomorúság is része emberi életünknek.

Törekedjünk meglátni életünk minden percében Teremtőnk szüntelen gondviselését!

A tartalomból:

*Gondolatok
a gondviselésről*

4

*Gondviselés, gondot
viselés*

5

*Határtalanul megvalósult
jótékonykodások*

15

A teljesség felé

17

a L a p t é m a
A gondviselés hava

„Élettel és szeretettel ajándékoztál meg, és gondviselésed őrizte lelkemet.” (Jób 10,12)

● **Május 25-én a Berde Mózes Unitárius Gimnázium harminchat végzős diákot búcsúztatott.** A székelykeresztúri templomban Farkas Orsolya iskola-lelkész végzett szószéki szolgálatot. Az udvari ünnepségen Lakatos Sándor igazgató köszöntötte a végzősöket, majd egyházunk főjegyzője, Andrási Benedek mondott köszönetet az iskolának, a szülőknek és a támogató közösségnek.

● **Június 3-án ballagtak a János Zsigmond Unitárius Kollégium végzős diákjai.** A belvárosi templomban Solymosi Zsolt aligazgató, iskola-lelkész áhítata és búcsúztatója után köszöntőt mondott Popa Márta igazgató, Kovács István püspök és Furu Árpád, a szülőbizottság elnöke. Az I. osztályosok nevében Selyem Hanna és Türkösy Gellért, a XI-esek nevében Gyurka Dóra búcsúzott a végzősöktől. A XII. humán osztály részéről az első tanuló, Ambarus Egyed András, míg a reális végzősök nevében Lukács Anna Borka éltanuló beszélt.

● **A nemzeti összetartozás napján, június 4-én az erdélyi magyar történelmi egyházak előljárói ökumenikus istentiszteletet tartottak a torockói unitárius templomban.** Egyházunk képviselőjében Kovács István püspök végzett szószéki szolgálatot.

● **Június 6-án mutatta be Szigeti Molnár Dávid adjunktus (szegedi egyetem, magyar irodalmi tanszék) Molnár Lehel, egyházunk kolozsvári főlevéltárosa Az unitárius püspöki vizitáció rendszere a kora újkorban című kötetét a Vallásszabadság Házában.** A rendkívüli munkáért Kovács István, egyházunk püspöke és Kovács Sándor teológiai tanár mondott köszönetet.

● **A június 8-i Forrpont-műhelyen dr. Kiss Tamás tartott előadást Etnikai rétegződés Erdélyben. A magyarok társadalmi pozíciói címmel a Vallásszabadság Házában.**

● **Június 12–14. között Csehétfalván száznolc lelkész vett részt a lelkésztovábbképzőn.** Czire Szabolcs (*Adatbázis, kapcsolattartás, identitás. Egyházépítés együtt*), Koppándi Botond Péter (*A legfrissebb homiletikai szakirodalom szemlézése*), Tódor Csaba (*A kapcsolati teológia lehetőségei*) teológiai tanárok, valamint Kiss Dénes és Bálint Róbert Zoltán (*Vallási és felekezeti változások az erdélyi magyarok körében. Három évtized társadalmi átalakulásának körülményei*), Pál János (*Az unitárius egyház szerepkörei a romániai államszocializmusban dr. Kiss Elek püspöksége idején*) tartott előadást, könyvbemutatót tartott Csete Árpád és Józsa István Lajos (Kovács István Sándor: *Kötetbe szerkesztett írások*), Molnár Lehel kötetéről Kovács Sándor beszélgetett a szerzővel (*Az unitárius püspöki vizitáció rendszere a kora újkorban*). Az istentiszteletek és regge-

li áhítatok szolgálatvégzői Demeter Sándor Lóránd, Bíró Attila, Bartha Mária Zsuzsanna, Szász-Cserey Katalin voltak, az énekvezéri teendőket Nagy László, Szentgyörgyi Sándor és Bartha Pál-Aba látta el.

Egyházköri hírek

● Háromszék-Felsőfehéri Egyházkör

Az egyházkör közgyűlése május 20-án esperest választott Sepsiköröspatakon. Az egyöntetű döntés értelmében az egyházkör vezetője Bíró Attila árkosi lelkész lett. A szószéki szolgálatot Márton Edit kőkösi lelkész végezte, az énekvezéri teendőket Márk Attila árkosi kántor látta el.

● Kolozs-Tordai Egyházkör

*Május 21-én került sor az Együtt Isten völgyében találkozó legújabb alkalmára. Az alsófelsőszentmihályi templomban a szószéki szolgálatot Kovács István püspök végezte, aki a lélek öntudatra ébredésének fontosságát hangsúlyozta. A Gálfi András Községi Házban Laczkó Vass Róbert színművész és Székely Norbert zongorista *Petőfi live! Egy vidám hangú vándorszínész ügyesbajos dolgai* című fergeteges előadásán vett részt az előadótermet zsúfolásig megtöltő aranyosvidéki közösség. Az eseményt szeretetvendégség zárta.*

Június 18-án az alsófelsőszentmihályi egyházközség megszervezte szolgálatvégző lelkésze, Dimény József jubileumi ünnepségét, aki húsz éve tevékenykedik a gyülekezetben. A hálaadó istentiszteleten köszönetet mondtak a lelkésznek és családjának, számba vették a megvalósításokat. Az istentiszteletet ünnepi ebéd követte.

● Küküllői Egyházkör

Május 20-án Küküllődombón szervezték meg a köri közgyűlést. Márkos Hunor Elemér közügyigazgató, helyi lelkész tartott áhítatot. A jelentések bemutatása, megtárgyalása után a szószéki szolgálatot Bálint Mihály pipe-szásznádas lelkész végezte, a kántori teendőket Morár Noémi Renáta helyi énekvezér látta el. Köszöntőt mondott Czerán József és Nagy Ferenc György köri felügyelőknek.

● Székelykeresztúri Egyházkör

Május 20-án a gagyai egyházközség adott otthont az egyházkör évi rendes közgyűlésének. A szószéki szolgálatot Tófalvi Tamás székelyszentmihályi lelkész végezte, az énekvezéri teendőket László Attila székelykeresztúri kántor látta el. A közgyűlésen a házigazda gyülekezet felújított orgonáját is felavatták. Beszédet mondott Kovács István egyházfő, Gál Zoltán helyi lelkész, Csáki Levente esperes, Bíró Barna Botond, Hargita Megye Tanácsának alelnöke és Simó Dezső Szabolcs, Szentábrahám község polgármestere. Pap Zoltán restaurátor a felújításról beszélt, Pap Csongor orgonaművész pedig Bach-művet játszott.

LÉLEKKENYÉR

Az emberi szavatosság Isten gondviselő tenyerén

LIKER HENRIETTA

Előző havi számunkkal lezárult a 2022 júniusában tartott marosvásárhelyi zsinaton felszentelt lelkészek bemutatkozása a Lélektérkép rovatban.

Mikor cseréltél utoljára villanykörtét? Talán a mosógép is vacakol jelenleg? Vízköves csapodat mikor tisztogattad meg, hogy ne kelljen szemébe dobd az apró hibái miatt? Bizony, ha magunk körül szétnézünk, láthatjuk, minden elromolhat, ami csak körülvesz bennünket, mert mindenkinek megszabott ideje van, vagyis lejár a szavatossága egy idő után.

Fogyasztói társadalomnak neveznek bennünket, és elhítetik velünk, hogy mennyire borzasztó az az emberi magatartásunk, hogy mindent készen, becsomagoltan vásárolunk meg, újra és újra. Mi pedig döbbenet nézünk, és lesütött szemmel, rossz érzésekkel a lelkünkben éljük a mindennapjainkat, hiszen, valljuk be, valóban kellemetlen érzés, amikor azt érezzük, hogy kifolyik házunkból a szemét, és ezáltal unitárius mivoltunkhoz sem teszünk hozzá, hiszen hol vigyázzuk ilyenkor a teremtett világot? Lelkiismeret-furdalás minden napunk minden kidobott műanyag miatt, minden szemétként landolt étel miatt, minden miatt, amit légi könnyedséggel dobunk be a szemetesbe. Mi, az elhasználó, felélő ember... ezen belül én, aki játszi könnyedséggel hajítom ki, ami már nem kell, ahogy gyermek a megunt játékát.

A ránk aggatott jelszó egy helyen viszont nagyon hibádzik. Nemhogy mi, hanem szüleink és nagyszüleink is fogyasztói társadalom voltak már, ha éppen volt, mit fogyasztani: hiszen tőlünk függetlenül, amikor 1924-et írtak, Genfben létrejön egy kartell, amely a Phoebus nevet viselte, és amelynek tagjai kitalálják és kiterjesztik a tervezett elavulás elvét. Olyannyira sikeres volt az akciójuk, hogy 1940-re már el is érték a céljukat az akkor vásárolható termékekkel kapcsolatban. Mi pedig szépen belesimultunk az évtizedek során a tervezett elavulásba.

Elromlik körülöttünk a rengeteg tárgy, amelyet használunk, és megromlanak, megízetlenülnek az életünket kitöltő emberi kapcsolataink, mert engedjük, hogy a só megízetlenüljön.

És elfelejtjük, pedig hányszor szólít meg bennünket a Teremtő gondoskodó szeretetével, hogy egy valaminek (pontosabban valakinek) nincs szavatossági ideje: az ő gyermekének. Nincs tervezett elavulása az emberi életnek, hiszen az mindenkor értékes. Főleg, ha a lelki életünket nézzük, hiszen egy gyülekezetben

helye van a csecsemőnek, a gyermeknek, az ifjúnak, a fiatal felnőttnek, a középkorúnak, az idősnek, mert mind telve vannak ízes sóval, ami színesebbé, szebbé, áldottabbá teszi a közösséget.

Nincs tervezett elavulás, ha nem engedjük, hogy megízetlenüljünk, mert élni akar Isten legnemesebb teremtménye, élni úgy, hogy ha minden el is romlik körülötte, ő tartóoszlopként álljon helyt.

A kartell minden mesterkedése ellenére van bennünk igény a tartósságra, az értékre. 122 éve, 1901 óta világít egy villanykörte a Kalifornia állambeli Livermore városának tűzoltóságán. A feltalálója az izószál titkát magával vitte a sírba, de a villanykörte

„Ti vagytok a föld sója. Ha pedig a só megízetlenül, mivel lehetne ízét visszaadni?” (Mt 5,13)

ma is hirdeti nekünk, hogy világítanunk kell utolsó erőnkig. Ha kell, néha fényünkben visszaveszünk, hogy takaréklángon égésünk után újra izzani tudjunk, hogy mindvégig higgyük azt, hogy Isten gondviselő tenyerén tart bennünket. Gondot visel gyermekeire, velünk együtt, néha pedig helyettünk viseli a gondjainkat. Ugye, te is éreztél már hasonlót? Viseli: nem hordja, nem cipeli, hanem a szó legnemesebb értelmében szeretetével tartja, viseli életünket, és visszaadja lelkünk ízét, amikor a gondok elhatalmasodni látszanak fejük felett. Milyen könnyű az örömben osztozni! A gondot úgy (el)viselni, hogy tudjuk, aki teremtett bennünket, nem hagy magunkra, áldottabbá teszi a megterhelt időt. „Gondviselő, jó Atyám vagy, / Oh, én édes Istenem, / Látom én, hogy minden elhagy / E világon, csak te nem” – énekeljük 60-as számú egyházi énekünkben. Számptalan gondtól való elkeseredésünk édessé ízesül Isten gondviselésében való hitünk által. Ha hiszünk Istenben, gondviselésében, szeretetében, örökkévalóságában, hatalmában, közvetlenségében, ez visszaadja a megízetlenült lelki sónk ízét, az eleven kapcsolódást a lejárt szavatosságunk hitt barátságba, a tervezetten elavuló emberi kapcsolatokba. Istenbe vetett hit által talál vissza Teremtőjéhez az ember, akinek Isten sose engedi meg, hogy önmagát leírja, vagy hogy elhiggye, selejtes, kidobandó, értéktelen.

LÉLEKTÉRKÉP

Gondolatok a gondviselésről

SIMÓ MELINDA

Ballagnak a nyolcadikosok, két iskolában dolgozom, ezért mindkét helyen szeretnék ennek az ünnepnek a részese lenni.

Hálatelt szülők, az évek múlását ballagásokban mérő tanárok és egy rendkívüli helyzetekkel bőven találkozó korosztály: egyik osztály falun, másik városban ünnepélyesen is befejez egy iskolaciklust.

Falun a község búcsúztatja fiataljait, akik reménykednek, hogy álombeváltó lesz majd a városi líceumi diákélet.

A városiakkal több időt vagyok, és a ráfordított idő mindig arányos a kötődés mértékével.

Nyomás van bennem, mert mindkét közösség fontos, és számomra a döntéshelyzet mindig feszült.

Egy ilyen napon a reggeli tusolás, amelynek csökkentenie kellene a stresszt, hirtelen átváltozik, hiszen velem ázik a lakás. Tovább sűrűsödik bennem a feszültség, amikor szembesülök egy olyan határozattal, amely szerintem azért jöhetett létre, mert a tanügyi törvények pontatlanságát még mindig kijátszani és nem javítani szeretnénk.

Szóval feldúltan és bő félórás késéssel érkezem a második ballagásra, s csupán a rengeteg érzelemszabályozó gyakorlatban való jártasságom teszi, hogy be tudok kapcsolódni az ünnepségbe.

Később visszavonulunk a tanáriba, és mivel késsem, az igazgató behív és elolvashatom a beszédét, amelyben biztos pontokat jelölt ki a ballagóknak ebben a bizonytalan időszakban.

Ez a kis figyelmesség már visszaállítja a lelki egyensúlyomat, s hogy a pozitív történések legyenek túlsúlyban, felettesem megkínál egy pohár vízzel is. Magamban már dúdolom Zorán dalának első sorát: „Hogy értsd, egy pohár víz mit ér, / Ahhoz hőség kell, ahhoz sivatag kell” – és arra gondolok, hogy milyen jó, amikor a gondomat viselik.

Értelmezem egy kicsit a gondviselés szót: mennyire emberi, hogy valamiről vagy valakiről képesek vagyunk gondoskodni! Tehetünk-e azért, hogy gondunkat viseljék, illetve válhatunk-e jobb gondviselőkké?

Gyermekként még nem tanuljuk meg elrejtetni gondjainkat, így a figyelmes felnőttek hamar érzelmi támogatóként léphetnek fel.

Az ilyen szerencsés helyzetben nevelkedő gyermek felnőttként is tud segítséget kérni, erőforrások után nézni, amikor gondviselésre van szüksége.

Hátrányosabb helyzetben: amikor egy gyermek gondjaival magára marad, akkor előbb-utóbb megtanulja ezeket elrejtetni vagy elfojtani. Gondjaival magá-

ra maradhat egy gyermek, mert például a nevelési kultúra meggyőzi a szülőt arról, hogy erős felnőtté az válik, aki nem mutatja ki az érzelmi válságait.

Megtörténhet az is, hogy a szülő saját válsága anynyira erős, hogy nem tud kifelé és befelé egyszerre figyelmes lenni, saját élete kihívásaira kell fókuszálnia, mert beteg, elvesztett valakit, állást kell találnia, stb.

Kedves felnőtt Olvasóm! Viselte valaki a gondodat az elmúlt időszakban? Rájött a környezeted arra, hogy vannak gondjaid? Elmondta, hogy mire van szükség, vagy bíztál abban, hogy ezt valaki majd kitalálja? Csecsemőt vagy állatot ellátó személyek ügyesebbek abban, hogy csupán jelekből leszűrjék, ha valami nincs rendben. Ám az átlagos képességű embereknek bizony el kell mondani, kérni kell tőlük, hogy segítsenek. Saját felelősségünk, hogy feltegyük önmagunknak a kérdést: Mire van szükségem? Hogyan viselheti valaki a gondomat?

A fenti kérdésre adott válaszunkat érdemes védett környezetben kipróbálni, például egy olyan baráti társaságban vagy egy olyan csoportban, közösségben, ahol alapkövetelmény a figyelmesség.

Így kezdhünk el bízni abban, hogy a társas támogató magatartás olyan erőforrás, amely gondjainkban megoldáshoz vezet.

Összegezve tehát tanuljuk meg kérni a segítséget társainktól és ima formájában Istentől.

Sokat kell tanulnunk, azt is, hogy jó gondviselőkké váljunk.

Csoportokon gyakran megfigyelem, hogy amikor valaki rászánja magát és megoszt egy mélyebb témát, akkor ennek elviselése mennyire különböző: van, aki viccel, szeretné a téma kiváltotta nehéz érzelmeket elűzni. Akadnak racionalizálók is, akik szeretnék megmagyarázni a magyarázhatatlant. Vannak, akik mozgással próbálják enyhíteni a keletkező feszültséget.

A mély tartalmakban járatosabbak viszont kitaranak, mert van tapasztalatuk arról, hogy minden érzelem egy folyamat és minden érzelem erőssége idővel gyengül.

Róluk tartják azt, hogy magas az empátiaképességük. Empátiánk edzésére kiválóan alkalmas az olvasás, és a sussexi egyetem kutatásai szerint az olvasás nagy mértékben csökkenti a stresszt is.

A tudatosság, a felkészültség szintén jobb gondviselővé tehet valakit. Ámulva figyelem, hogy ma már mennyi információ áll annak rendelkezésére, aki eldönti, hogy gondját viseli egy növénynek vagy állatnak. Egy másik emberről gondoskodni, lelki, testi,

szellemi és spirituális fejlődését segíteni szerintem a legnemesebb feladat, ám ez is naprakész felkészültséget igényel.

A pandémia kezdetén Margaret Meadról, a világhírű antropológusról elkezdett keringeni egy anekdota: megkérdezték tőle, hogy szerinte mi jelenti a civilizáció kezdetét, és erre az ő meglepő válasza egy törött, majd begyógyult combcsont volt. Szerinte a meggyógyult combcsont bizonyíték arra, hogy valaki

időt szánt arra, hogy együtt maradjon a sérülttel, biztonságba helyezze, ellássa és ápolja őt, amíg újra lábba nem állt. A civilizáció tehát Mead szerint ott kezdődik, amikor valaki, gondját viseli annak, aki bajban van.

Mi megsokszorozzuk-e égi gondviselőnk erejét s vágyunk-e arra, amit Radnóti oly szépen megfogalmazott: „mögöttem jár, vigyáz rám s megvéd, ha kell, a bajban”?

HITFORRÁS

Gondviselés, gondot viselés

A gondviselésről valamiféle elképzelése minden embernek koroktól függetlenül volt és van. Kiki a maga módján választotta szét, avagy kovácsolta össze azokat a vallási, illetve filozófiai gondolatokat, amelyekről úgy érezte, hogy kívánságát-megnyugvását kielégítik, összhangba hozzák életével. Az Alkotó pihen Madách szerint, de figyel, ha valamit, „egy kerékfogát” újítani kell. Isten beavatkozik a teremtés utáni világba is, vagy pedig ahogy a parancsoló ösztönök az élőlényekben is működnek, úgy kódolta belénk akarata teljesítésének parancsoló kívánságát. Így aztán azt is feltételezhetjük, ha nem is mindig közvetlen, de közvetett módon rajtunk tartja szemét. Ennek az írásnak nem az a célja, hogy különböző irányzatok és elképzelések tömkelegét felsorakoztatva tanulmányként a gondviselés átfoghatatlanságát megmagyarázza. Azt próbálnám csak testközelbe hozni, hogy az égi gondviselés miképpen hat és hathat ki a földi gondot viselésre. Elsősorban is tisztáznunk kell, hogy a határt elmosni a teremtés és gondviselés között balgaság. Az engem teremtő Isten rám gondot is visel. Életemből nem lépett ki, és nem is fog. Bárki elhagyhat, és sorsom is vihetem roskadozva, de arra számíthatok: valamikor csöndesen és váratlanul átölel. Ha a teremtés a lét semmiből való előhívása, úgy a gondviselés az értékek feletti örökös, biztatás a jóra. Arányait nehéz meghatározni, de minősége mindig Isten szeretetéhez van mérve. Ugye, ezt nem kell semmiféle mértékegységgel érzékeltetni? Ennek pedig van egy nagyon értékes hozadéka mindennapjainkban. Emberi léptékkal is lehetünk gondviselők. Elsősorban is azért, mert gond van elég, viselése pedig sokaknak kötelessége is. Nem kell azonnal mártíromságra gondolni, egyszerűen csak arra, hogy a kicsiben elvégzett jótetteknek is lehet nagy az echója. Sok mindenre kell gondot viselni: a családra, hogy megtartó szeretete ne fogyjon el, az egyházra, hogy

SZÉKELY MIKLÓS

hitet erősítsen, a barátságra, hogy a kézfogás melege ne hűljön ki, a szerelemre, hogy lángja el ne aludjon, a nemzetre, hogy büszkesége ne másokat sértsen, de önmagát fenntartsa... A teremtéssel Isten a velünk való szövetség alapjait rakta le, de az életre való felkészítés módja a gondviselés kinyilvánítása, vagyis megnyilvánulási formája: Vigyázás. Roppant arányával lenyűgöz, de aprólékossággal ragad meg igazán. „Nektek még a hajatok szála is mind számon van tartva” – biztatta Jézus az övéit.

„Gondviselő, jó Atyám vagy, óh, én édes Istenem, / Látom én, hogy minden elhagy / e világon, csak Te nem...” (60. sz. egyházi ének)

A gondviselésben az a szép, hogy ami számunkra nagy dolog, az mások számára kicsi, de minden apró emberi gondjaink beletartoznak az egészbe. Közkeletű alaptartalommal bíró mondás, hogy mindenkinek megvan a keresztje, de az ötvözet anyagát, súlyát, nagyságát csak az a váll érzi, amelyik egy életen át viseli. A gondviselés másik csodája is itt mutatkozik meg, mivel Isten teherbírás szerint ró ki terhet. Furcsának tűnhet, amikor roskadozunk a gondok alatt, és nem látunk kiutat. Miért ne lehetne jogos a kérdés: Ki segít? Hol a gondviselés? Ilyenkor kell Istennel való lelki közösségünkre tekinteni, hogy észrevegyük, felismerjük gondjaink „átviselésének” megvalósulását. A gondviselés jövőbe mutató, megnyugtató üzenete az, hogy mivel Isten kiváltsága, nem lehet csak a földi élet korlátai közé szorítani. Az örökkévaló tulajdonsága végtelenné minősíti, s így halálunk után is számít-

hatunk áldására. Jelenre vonatkozó csodája pedig az, hogy részt vállalhatunk belőle a mi lehetőségeink szerint. Próbáltam az isteni gondviselésnek és az emberi gondoskodásnak egy keresztmetszetét adni, amint én is megtapasztaltam. Az első hitem szerint mindig működik, és reményeim szerint a második is.

Sajátságos történettel támasztom alá ezt a kijelentésemet, és egyben ezzel zárom le írásomat. Kisunokánk első nálunk töltött éjszakáját követően örültünk, hogy minden rendben volt. Meg- és felbátorodva további hétvégek is beosztásra kerülhettek. Aztán keresztretjvény lett a dologból. Ugyanis este lefekvéskor

ez a pontosan idézett mondat hangzott el ajkáról: „alszik baba, nem mama.” Nem akarok senkit untatni, a megfejtésre az a válasz, hogy első altatáskor a kiságy mellett altatódalt dúdolgató nagymama megígérte neki, hogy vigyáz rá. Delejes felismerés volt ez. Így születhetett meg ilyen őszinte, tiszta hitből a mindannyiunk által jól ismert ima is: „Én Istenem, jó Istenem, / lecsukódik már a szemem. / De a tiéd nyitva, Atyám, / amíg alszom, vigyázz reám.” És ezen túlmenően az a rengeteg filozófiai és vallási meghatározás, amelyek át nem foghatják, de fontos helyet szánnak a gondviselés és gondoskodás értékelésének.

Kalap mögött

A gravitációval egyező irányból szemlélve nagyapám egy fekete csizmával kezdődött, amelyen elől spicc, sarkán patkó volt, és természetes talpa volt, amelyet faszegekkel vert fel a csizmadia. A szára kemény volt, és a térd alatt olyan alakú metszés volt, mint a rajzolt szív, valami bőrfonatú gombbal díszítve. Fehér harisnyában folytatódott, amelyből a gylcsing nem szabadott, hogy kilógjon (mert ugye a „mi fajtánk” nem hordja kint az inget). Fekete lájbi egészítette ki a nyári vasárnapi öltözéket és (elmaradhatatlanul) a fekete posztókalap.

A múlt század közepéig minden meglett korú férfi ilyen volt a falumban. Csak ha az arcokat nézted, akkor tudtad megállapítani, hogy melyik másik. Temetési menetben hátulnézetből mind egyformák voltak.

Vasárnaponként születési sorrendben vonultak be és ki a templomba(ból). Bemenet után a padban egy kicsit fennállva maradtak, könyökkel a padra támaszkodva, előrehajolva. Nagyapám a kalapját szája elé tartva valamit suttogott. Mit magyaráz apó a kalapja belső karimájának? – kérdeztem anyámat. Imádkozik, fiam – mondotta anyám, s neked is meg kell köszönni a jó Istennek, hogy elsegített a templomba. Nekem nem volt kalapom, de ezt anélkül is megtehettem – bátorított anyám, sőt, egy kicsi imádságra is megtanított.

Sok-sok esztendő távlatából ma is gondolkozom azon, hogy elődeim miért a kalapjukba imádkoztak. Olvasmányaim rendjén találkoztam olyannal, amikor a földesúr vagy a báróné rászólt a zsellérré, jobbagyra, béresre, hogy amikor a tekintetesekekkel beszél, akkor tegye a szája elé a kalapját, sapkáját. Láttam egy olyan Bánk bán-rendezést, ahol Tiborc is ezt tette. Vajon a száj ápolatlansága, esetleg gusztustalan látványa okán alakult ki ez a paraszti kötelezettség? Nem tudom megfejteni, de sejtem, hogy másutt kell keresnem a szokást, mert falumban soha nem volt sem uradalom, sem jobbagy, zsellér vagy béres.

Bolyongtam eleget a nyelv, száj, beszéd mezején, és találkoztam olyan megfogalmazásokkal, amelyek szerint a legveszélyesebb fegyver az emberi nyelv, a rossz beszéd, ami a szájon kijön, és gyarlóvá, vétkessé tesz. Fantasztikus illusztráció az Ézsaiás látomása: „Jaj nékem, elvesztem, mivel tisztátalan ajkú vagyok és tisztátalan ajkú nép között lakom: hisz a királyt, a seregeknek Urát láták szemeim! És hozzám repült egy a szeráfok közül, és kezében eleven szén vala, amelyet fogóval vett volt az oltárról; És illette számát azzal, és mondá: Ímé ez illette ajkaidat, és hamisságod eltávozott, és bűnöd elfedeztetett.” (Ézs 6,5–7)

Úgy hihették őseim, falum nagy öregjei, hogy az Istenük minden földinél nagyobb Úr! Ha Ézsaiás szája eleven szentet kapott, akkor ők legalább a kalapjuk belső karimájával takarják el szájukat, és így vezekeljék le imában a száj vétkeit.

Ha lesz kalapom, vajon mennyi ideig kell a szám elé tartanom?

FARKAS DÉNES

Forrás: commons.wikimedia.org

Harangláb emlékeztetőnek

NAGY LÁSZLÓ

• A marosszentkirályi unitárius anyaegyházközség a 19. század közepére elnéptelenedett, és a megerősödő és anyaegyházközséggé alakuló marosvásárhelyi gyülekezethez kerültek a még megmaradó egyházközségi javak. A templomot és lelkészi lakást lebontották, és később a telket is eladták. Marosszentkirályon ma csak egy temető van a tulajdonunkban. Megmaradt egy kis úrvacsorai tányér 1697-ből „Pro rege et pro grege” felirattal, egy kis harang szintén 1697-ből, egy úrasztali abrosz 1700-ból, amit Kabos Judit adományozott és a régi irattár több dokumentummal az 1700-as évekből. A harangot sok ideig csak leltári tárgyként őrizték, amíg Kolcsár Sándor lelkész-espeperes 1985-ben oda nem ajánlódta a szásznádasi leányegyházközségünknek, ahol Fóris Géza pipei lelkész egy házat vásárolt saját költségén azért, hogy istentisztelet tarthassanak Nádason is. Ebben a házban alakítottak ki egy imaházat. Ugyanis a hatalom nem adott engedélyt imaház vagy templom építésére. Gergely János akkori gondnok fellelkesülve a lelkész önzetlen cselekedetén, egy haranglábba épített a ház mellé. Ebbe a haranglábba került ez a kis harang, hogy betöltse hivatását: imádkozásra és együttlétre hívta a hívőket, megtörte a villámokat, és hangjával elsiratta mindazokat, akik eltávoztak e földi világból. Ez időszakot őrzi a harangkengyel, amire Gergely János ráírta az 1986. I. 10. keltezését és az ő segítőjének, Hatos Andrásnak a nevét is. Ez marosvásárhelyi segédlelkész koromban történt, emlékszem rá élő tanúként. Amikor 2015-ben egyházközségünk is harangokat öntetett, eszembe jutott a fenti történet, felkerestem Szásznádason Gergely Jánost, és megkérdeztem, hogy megvan-e még az a kis harang. Igen, ott van a toronyban, volt a válasz. A szásznádasiak is fellelkesültek, és harangokat öntettek. Nagyobbakat. A mi kis harangunkra már nem volt szükség, így térhetett haza Marosvásárhelyre.

Templomudvarunkra 2012. június 4-én a trianoni diktátumra emlékezve, a nemzeti összetartozás napján egy almafát ültettünk. A csemetét dr. Adorján Szakács Júlia adományozta, és az ültetéskor nagyon

sokan osztoztak az örömünkben. Azóta minden évben ez almafa mellett tartottuk megemlékezéseinket, erre a fára kötöttük rá a nemzeti szalagot, és törzséhez helyeztük el a koszorúkat. Élő fát nem szoktak megkoszorúzni, de nem volt más emlékjel. Ez év elején Cseh Gábor, a Marosvásárhely-Zalaegerszeg Baráti Társaság (MA-ZA) elnöke találkozott Réti Zoltán alsócsernátoni fafaragóval, aki megígérte, hogy június 4-re egy haranglábba farag.

A kis harang bizonyára „felkacagott” a lépcső alatt, ahová elrejtettük: nekem ott lesz a lakóhelyem, ezt nekem építették. És így is lett.

2023. június 4-én mintegy kétszáz emlékező előtt szólalt meg az „Összetartozunk” feliratú haranglábban az 1697-es harang. Megemlékezésünket a templomban áhítattal kezdtük. A 90. zsoltárt énekeltük majd a 31. zsoltárt olvastam fel. Imádságomban Isten gondviselő szeretetét köszöntem meg, és kértem további áldását életünkre és nemzetünkre.

Dr. Both Hajnal konzul emlékezett a trianoni döntésre és annak következményeire, majd az alsócsernátoni Pakó András Férfikar és a marosvásárhelyi Dr. Bernády György Kamarakórus műsorát hallgathattuk meg Márton Zsolt Barna karnagy vezényletével. A haranglábba dr. Both Hajnal konzul, Cseh Gábor, a MA-ZA elnöke és e sorok írója avatta fel. Himnuszainkat az alsócsernátoni fúvószenekar kíséretével énekeltük.

Miért állítottuk e haranglábba, és mit üzen a 326 éves harang? A magyar nemzethez való tartozás figyelmeztető jele, a múlt tiszteletének ébren tartója és unitárius örökségünk ápolója. Június 4. óta nagyon sok kisgyermek megkongatta a harangot. Amikor írni-olvasni tudnak, akkor majd szüleiktől, pap bácsijuktól vagy pap nénijüktől megkérdezik, hogy mit jelent az összetartozunk szó, mi történt 1920. június 4-én, és megkérlik arra, hogy meséljenek a több mint 450 éves unitárius múltunkról. Azt szeretném, hogy évszázadokon át legyen unitárius gyermekkel tele a marosvásárhelyi Bolyai téri templom udvara és temploma, hogy legyenek múltidézőink és jövőépítőink! Adja Isten, hogy így legyen!

Nyugdíjas lelkészek, tiszteletes asszonyok találkozója Homoródalmáson

Egyházunk történetében először Recsenyéden találkoztunk nyugdíjas lelkészek és lelkészfeleségek egyaránt, aztán a tavaly adventkor szintén Recsenyéden, de az idén Almáson gyűltünk össze június 5–6-án.

Nem restellem elmondani, hogy én és a férjem számon tartottuk ezt az időpontot, és vártuk, hogy újra találkozassunk azokkal, akikkel szinte egy időben szolgáltuk az egyházunkat. A közös múlt, a kollegialitás összeköt minket annyira, hogy barátokként köszöntöttük egymást, és örvendtünk egymásnak.

Szép, nyári idő volt, és utunk során az üde zöld, dimbes-dombos, völgyes tájban s a szép székely falvakban gyönyörködtünk, míg a helyszínre nem értünk. Voltak, akik korábban érkeztek, és már vártak minket. Mindenki vidáman köszöntötte a másikat, s máris belekezdtek a történetek mesélésébe. Amikor eljött az ideje, átvonultunk a szép, nagy almási templomba, ahol Nagy László tiszteletes úr, a nyugdíjintézet elnöke tartott áhítatot. Felolvasta Pál apostol szeretethimnuszát, amelyet eddig mindannyian annyiszor hallottunk és idéztünk is – azonban most valahogy egészen másképpen hangzott, mintha mélyebb értelmet nyert volna. A szeretet jellemzőihez mértük magunkat, és a felismerés: ha „szeretet pedig nincs bennem, olyanná lettem, mint a zengő érc vagy a pengő cimbalom”, igazi mérce volt, amely szerint értékeltük az életünket. Sorbán Enikő népdalénekes és egyházi énekvezérrel talán meghatottabban énekeltünk, mint máskor.

Itt köszöntött minket Kovács István főtisztelendő püspök úr, aki a sok elfoglaltsága mellett talált időt arra is, hogy velünk legyen Homoródalmáson. Köszöntőbeszédet mondott Csete Árpád helybeli tiszteletes, ULOSZ-elnök és Csíki Áron helybeli és felügyelőgondnok is.

A találkozó következő mozzanataként Csete Árpád készségesen be- és megmutatta a vadonatúj egyházi panziót, és elmesélte a történetét. A panzió egyik szárnyát tiszteletünkre előkészítették, és mi voltunk azok, akik először ott aludtunk. Utána az ünnepien megterített asztal mellé ültünk, és elfogyasztottuk az ebédet, amely nem csupán ízletes, hanem szép is volt, és amely dicsérte az almási asszonyok hozzáértését.

Mindezek után kiültünk a tornácba, ahol Székely Kinga Réka hitéleti és missziói előadó-tanácsos számba vett minket, és elmondta azt is, hogy a hiányzókkal mivel indokolták elmaradásukat.

Húszan voltunk jelen a találkozón, amely a mi ünnepünk volt, s amelyért köszönetet mondunk e helyről is az előadó tanácsos asszonynak, a nyugdíjintézet elnökének s nem utolsósorban az almási egyházközség vezetőinek, akik valódi vendégszeretettel fogadtak minket.

Jó volt végighallgatni egymás beszámolóit a nyugdíjas évekről, amelyeket időről időre megszakított a sok anekdota, amit a beszámolók kapcsán meséltek a jelenlevők. Többen könyvet is írtak, így Katona Dénes nyugdíjas lelkész is, aki röviden ismertette prédikációs-kötetének kiadási tudnivalóit.

Volt, aki az élettársát gyászolta, mi pedig megpróbáltuk kifejezni együttérzésünket...

Vacsora előtt egy csokor almási népdalt adott elő a gyerekek egy csoportja és felkészítőjük, Sorbán Enikő. Vacsora után nótázásra is sor került. Másnap reggel is folytatódott a baráti beszélgetések, és a reggeli után annak reményében búcsúztunk el egymástól, hogy a következő alkalommal viszontlátjuk egymást, és hogy jövőben még többen találkozunk.

Nagyon kellemes volt az ünnep élvezőinek lenni, amikor mindent készen kaptunk, hiszen mindannyian több évtizeden át szerveztünk sok-sok eseményt, ezúttal értünk, nekünk szerveztek ünnepet. Tiszta szívből köszönjük!

ANDORKÓ ROZÁLIA

Gondolatok a nyugalmazott lelkészek találkozásán

Kedves mindnyájatok, mivel a kihangosítóm immár hatodik éve nem működik, ezért Székely Kinga Réka lelkészt kértem fel, hogy tolmácsolja gondolataimat. Azt, hogy hányan vagyunk, és miért vagyunk ennyien, nem tartom fontosnak, de azt igen, hogy

mindig időszerű megszívlelni a páli-efézusi felhívást, amely szerint a napok gonoszak, és áron is meg kell venni a lehetőséget. Éppen ezt nem tudnánk mi? Ennek ellenére én nagyon örülök, hogy emberi tervezésemet Istenem végzése jóváhagyta.

A mindenkori találkozások örömét az adja meg szerintem, hogy a múlt elképzeléseit jövővé változtattuk. Olyan lehetőséget teremtettünk, ami a gondolat-

ból valósággá lett. Akkor valamikor álmodtunk róla, és most van. Az örökkévalóságból szakítottunk ki egy szeletke időt, amit az emlékezések szeretettel töltenek meg. Milyen érdekes, mintha a perceket bűvöltük volna, hogy lelassulva nekünk meghosszabbodjanak a nosztalgia lehetőségei.

Jó volt a baráti kézfogás melegébe belesimulni és egymás vállát átölelve érezni, hogy gyengességünk

nek támasza is van. Hálás vagyok a szervezőknek, hogy a „gonosz” időt feledtetni akarták, és értünk, nekünk megszervezték ezt a végtelenségben csak pillanatot, de számunkra életet jelentő találkozást. Drága barátaim, végezetül csak négy szó érzéseim kifejezésére: köszönöm, köszönöm, köszönöm szépen!

Szeretettel,

SZÉKELY MIKLÓS

In memoriam Szilágyi Erzsébet

Életünk során naponta ismerünk meg embereket. Szinte megszámlálhatatlan emberi kapcsolattal rendelkezünk. Vannak közöttük olyanok, kikkel az élet, a munkahely vagy más kötelék szorosabbá válik a protokolláris kapcsolaton túl. Szilágyi Erzsébetet, vagy ahogyan sokan ismerték, Bögyő nénit tíz éve ismertem meg. A szolgálat öröme, az erőnk feletti vállalás, a másoknak segítség sokszor egy csapatba helyezett. A látható valóság, amely a megpróbált életről és erős hitéről naponta tett bizonyosságot, gyakran megszegyénített, majd arra sarkallt, hogy erőt merítsek és felvegyem én is a sokszor lehetetlennek látszó harcot. Ha az életfilozófiáját szeretném egy mondatban összefoglalni, akkor Jézust hívom segítségül: „Minden lehetséges annak, aki hisz.” Nem volt olyan találkozásunk, amikor nem ez a hit lángolt belőle. Az isteni hit, a vallásos életen átsugárzó értékek egész létét meghatározták, élő szövetként épültek bele mindennapjaiba, mert amiben hitt, aszerint is élt. Amit elhatározott, azért a végsőig tudott küzdeni. Nem filozófiai magasságokban, hanem egyszerűen, lényegre törően fogalmazta meg életbölcseseit. Mellette csak az tudott haladni, aki ilyen hitbéli szárnyakkal tudott repülni. Őt nem lehetett csak úgy, legyintve hallgatni, mert szavainak, egész lényének ereje volt. Ebből az erőből táplálkozva haladt mindig elől, mutatva az irányt. Most is látom lelki szemeim előtt, ahogy papírra vetette terveit, majd elkezdte megvalósítani, lehetetlent nem ismerve. Fiatal édesanyaként akkora teher nehezedett vállaira, amelyet sokan elképzelni sem tudunk. És ő nemcsak vállalta és magára vette a keresztet, hanem azt mondta: ezzel a teherrel ő nemcsak magán szeretne segíteni, hanem azoknak is, akik hasonló teherrel járnak. Hetenkénti klubtevékenységet szervezett a sérülteknek, majd létrehozta 1999-ben a Reménység Alapítványt, amely keretében szervezeten kívánt segíteni fogyatékossgal élő ifjaknak és felnőtteknek,

valamint szüleiknek. Érezte, hogy ezek az emberek egymás terhének hordozásával tudják leginkább egymást segíteni. A Kolozsváron működő alapítvány hetenkénti összejöveteleit tucatnyi fiatal felnőtt látogatta. A rendszeres tevékenységek sora: különböző fejlesztő foglalkozások, kézműves munka, közös éneklés és imádkozás, születésnapok megünneplése, szeretetvendégségek, szórakozás és alkalmi csoportos kirándulások.

Ő volt ennek a közösségnek a motorja. Amikor elbeszélgetett a szülőkkel, lelkigondozó is volt. Amikor segítette őket, amikor hajlékot épített a közösség számára, otthont adott ennek a sorstársközösségnek, észrevétlenül családdá formálta őket. 2023. május 21-én ez a család elveszítette leghűségesebb és legnagyobb áldozatot hozó édesanyját.

Szilágyi Erzsébet életének 83. évében, emberi erő felett megpróbáló és értékteljes életút megélése után elhunyt. Hazatérése a mennyei hazába pótolhatatlan űrt hagyott maga után, de az ő istenhitét és szeretetét visszatükröző élete itt marad lelkünkben.

Szilágyi (szül. Vincze) Erzsébet Kolozsváron látta meg a napvilágot szüleinek harmadik gyermekeként 1940. október 26-án. Középiszkoláit Kolozsváron, a Hármaskör Elméleti Líceumba végezte. 1965. október 1-jétől a Magyar Unitárius Egyháznál helyezkedett el iktatóként. Innen vonult nyugdíjba 1994-ben mint levéltáros.

Szilágyi Erzsébetet a Magyar Unitárius Egyházban végzett munkájáért, a fogyatékossgal élő személyek segítéséért kifejtett áldozatos tevékenységéért a Magyar Unitárius Egyház Főtanácsa 2017-ben ünnepélyesen méltatta.

Legyen áldott emlékezete annak, aki nap mint nap állandó szolgálatban állt fia és más rászorulókkal, igyekezve pótolni azt, ami az élettől nekik nem adatott meg. Kitartásból és alázatból követendő példát állított mindnyájunknak. Pihenése legyen békés, emléke áldott!

VAGYAS ATTILA

„...oly fundust erigálnánk, mely állhatatos volna.”

Farkas Ágnes tanárnő méltatása

LAKATOS SÁNDOR

• Homoródszentmártoni Bíró Sámuel 1712-ben tett javaslatot arra vonatkozóan, hogy Székelyföldön egy unitárius tanoda állíttasson, és kezdeményezte, hogy e célból „oly fundust erigálnánk, mely állhatatos volna”. Javaslatára az unitárius egyház 1793-ban a homoródmási zsinaton hozott döntést arról, hogy Székelykeresztúron közép fokú tanodát hoz létre népünk és egyházunk szebb jövőjének szolgálatára.

A székelykeresztúri unitárius tanoda története fontos szerepet töltött be az elmúlt 230 esztendőben a kistérség intézmény- és kultúrtörténetében. A ma Berde Mózes Unitárius Gimnázium nevet viselő, négyciklusos oktatási intézmény félezer fős diákközösség és félszáz fős személyzet mindennapi életének biztosít intézményes keretet.

A mindig megújuló diákság és munkaközösség iskolánkban az erdélyi unitáriusok oktatás- és nevelésügyét tűzi zászlójára minden újabb iskolai év kezdetén. Az évszázadokra visszatekintő tanévek sorozata egy ciklikusan ismétlődő dramaturgiával kíséri el a diákok generációit ma már az óvodától az érettségig. Míg az oktatási folyamat a mindennapi életben és az ünneplések során is természetesen a tanulót helyezi rivaldafénybe, addig a figyelem periferiáján a pedagógusok is egyenként megérnek arra, hogy az évtizedekig hivatásszerűen végzett fáradtságos munkagyümölcsüket learassák, a figyelemre méltó teljesítmény babérjait kiérdemeljék. A Berde Mózes Unitárius Gimnázium munka- és diákközössége örömmel és büszkeséggel nyugtázza, hogy Farkas Ágnes német szakos tanárnő harminckilenc év dicséretes teljesítményű pedagógusi pályája végéhez érkezett.

Farkas Ágnes tanárnő 1959. október 14-én született Székelykeresztúron, dr. Sebestyén Gyula és Fodor Rozália gyermekeként. 1978-ban érettségizett az akkori székelykeresztúri Ipari Líceumban. 1983-ban a kolozsvári Babeş-Bolyai Tudományegyetem Vegyész-mérnöki Karán mérnöki oklevelet szerzett, majd kihelyezést nyert a rozsnyói Vegyipari Kombinátba, 1984 tavaszán pedig áthelyezést a székelykeresztúri Acélmű laboratóriumába. 1984 ősztől mérnök tanárként tanított az akkori Ipari Líceumban. 1990-től szakké-

pesített kémia tanárként vállalt oktatói állást. A 1999-ben másoddiplomát szerzett a Bukaresti Egyetem Filológia Karán, és ettől az évtől jelen iskolai évig némettanárként dolgozott, kezdetben az Orbán Balázs Gimnáziumban, aztán az újjáalakult unitárius gimnáziumban is. A két iskola szétválásával az unitárius gimnázium címzetes tanára lett.

Az iskolaközösség, amely nyugalomba vonuló tanárának munkáját méltatja, bizonyos értelemben saját történelmét és szellemi kincseit tiszteli meg. Farkas Ágnes tanárnő erős következetességgel és magas színvonalú szakmaisággal képviselte iskolánk céljait és értékeit. Saját megvallása szerint az eltelt 39 év alatt többször változott az iskola épületének homlokzatán a felirat, az iskola pecsétje, nemcsak

az igazgató és az aligazgató személye, hanem az igazgatói iroda helye is. Változott az adminisztrációs személyzet, a konyhai személyzet, a takarítószemélyzet, de még a tanári szoba bútorzata is. Farkas Ágnes tanárnő munkaközösségünk nyilvánosságában sokszor egyértelművé tette, hogy a 39 év alatt minden változás ellenére ő ugyanazon a helyen ült a tanári szobában. Amikor friss pedagógusként visszatért egykori iskolájába tanítani, egykori tanárai munkatársai lettek. Ma, 2023-ban, a kollégái többsége egykori diákja.

Erdélyi magyar öntudata és lelkülete nagyban hozzájárult a Berde Mózes Unitárius Gimnázium fejlődéséhez. Szigorú elköteleződéssel munkálkodott az iskola hírnevének öregbítésén, a tanári munkaközösség megerősítésén és a tiszteletteljes diák-tanár viszony kialakításán. Kollégái és volt diákjai egyaránt felnéznek egyedi karakterére és teljesítményére. Pedagógusként mindig színvonalasan és lelkiismeretesen végezte oktatói munkáját, osztálynevelőként több generációnyi diák tanulmányi útját odaadással segítette az évek során. Szeretetteljes szigora és igényessége szakmai etalon sokunk számára. A Berde Mózes Unitárius Gimnázium munkaközössége, valamint egykori és jelenlegi diákjai egyaránt szerencséseknek érzik magukat, amiért Farkas Ágnes német szakos tanárnőt közösségünk tagjai között tudhattuk életének

talán legaktívabb és legtermékenyebb időszakában, 2003–2023 között. Hisszük, hogy Farkas Ágnes tanárnő immár maradéktalanul része annak a „fundusnak”, amely egykoron „erigáltatott”, és amely hi-tünk szerint mindmáig „állhatatos volna”.

Gratulálunk az 1984-től máig töretlen lendületű tanári pályához, és megköszönjük iskolánk ügye irán-

ti elköteleződését. Köszönetnyilvánításunk mellett kifejezzük abbéli reményünket, hogy tapasztalatával és bölcsességével ezután is ügyünk mellett fog állni. Nyugdíjba vonulása alkalmával Farkas Ágnes német szakos tanárnőnek kívánjuk, hogy adjon a gondviselő Isten örömeiben gazdag nyugdíjas éveket szerető családjá körében.

Firtos alatt éber a Gondviselés

MÁTÉFI TÍMEA

• 2015 óta csak a pandémia két évében maradt ki a június második szombatján megszervezett Firtosi Unitárius Egyházköri Találkozó, amelyre idén június 10-én került sor. A Székelykeresztúri Unitárius Egyházkör 24 gyülekezetének évi nagy találkozása ez a Firtos hegye / lova alatti kilátónál, és mivel a két legközelebbi falu Firtosváralja és Énlaka, így kezdetektől e két kisközösség a rendezvény házigazdája is. Ötletgazdaként végtelenül hálás vagyok, hogy már évek óta mind többen és többen csatlakoznak valamikori álmomhoz.

Hónapokkal a találkozó előtt elkezdődnek a készülődések, tervezgetések, és leosztjuk a feladatokat. Bár nevében egyházköri és unitárius, mégis hangsúlyoz-

zuk, hogy bárkit szívesen látunk, fogadunk, aki így egyszerű körülmények között kívánja ünnepelni a Nagyszerűt egy olyan csodálatos tájban, mint a firtosi.

Egynapos találkozásunk számos lehetőséget nyújt a töltődésre mindazoknak, akik ide zarándokolnak közléről és távolról. Hálásak vagyunk az évről évre visszatérő emberek, családok, közösségek részvételéért, együttlétünkért tett áldozataiért, és nagy örömmel fogadjuk az új arcokat, amikből idén is volt bőven. Egy nagy gyülekezetként nyílik zsoltárra az ajkunk, és kulcsolódik imára a kezünk. Idén Lázár Levente korondi lelkész végezte az istentiszteleti szolgálatot, és frappáns, lélekemelő szolgálata segített friss vizet tölteni lelkünk poharába, hogy életünket a legőszintébb

és legtisztább szeretet járhasza át. A kántori szolgálatot és hangosítást Kovács Jenő korondi kántor végezte. Ezt követően a Magyar Unitárius Egyház főhatósága részéről Székely Kinga Réka hitéleti és misszió előadó-tanácsos köszöntötte a találkozó résztvevőit, majd Csáki Levente esperes, Sztolyka Zoltán rozsályi polgármester (Firtosvárálja testvértelepülésének vezetője) és Borboly Csaba, Hargita Megye Tanácsának elnöke szólt.

A délutánba nyúló kulturális programok sorát az alsóboldogfalvi Őszirózsa Nyugdíjasklub énekei nyitották meg, majd a bencédi fiatalok énekeltek, zenéltek Makkai-Ilkei Ildikó lelkész vezetésével, aztán a rozsályi néptáncscsoport ropta olyan lelkesen a táncot, hogy a színpad is beleremegett. A firtosváráljai lányok népdalcsokorral leptek meg, majd az etédi Jósika Miklós Általános Iskola diákjai Kiss Márton Rozália tanár vezetésével népdalokat énekeltek, hogy csengett bele a vadvirágos táj. Találkozónk visszatérő, kedves fellépője Nagy Nikoletta, aki kőrispataki születésű, és a székelykeresztúri Berde Mózes Unitárius Gimnázium diákja, de gyönyörű hangját, tehetségét már sokan ismerik. Lőrincz Zsuzsanna néni verse és éneke zárta a fellépők sorát, aki Korondról érkezett nagy szeretettel, lelkesedéssel.

Napközben Szabó Kata és Szécsi Mária pedagógusok a gyereksátorban várták találkozásunk legvirgoncabb, legfiatalabb tagjait, és a sok játék, alkotás során gyerekkacaj, vígság, mókás létkör vette körül őket.

A finom ebédéről idén is sok-sok önkéntes gondoskodott: főzőcsapatunk tagjai Bencédből, Énlakáról, Fiafalváról, Firtosváráljáról, Gagyból, Kissolymosból, Kobátfalváról, Korondról, Rozsályról, Székelykeresztúrról, Székelyszentmihályról, Szentábrahámról, Tarcsafalváról érkeztek már a kora reggeli órákban, hogy elhelyezkedve a hegy lábánál, felállítsák sátraikat, nekilássanak a munkának. Bográcsaikban töltött káposzta, csirkepaprikás, székelygulyás, gombás birka-pörkölt, tárkonyos és sok másfajta babgulyás rottyogott délig. Kemencében sült, friss házi kenyeret hoztak Gagyból, Kadácsból, Kissolymosból és Szentábra-

hámról. A lelkileg feltöltődött hívek kedvükre válogathattak e helyben főtt ingyencsúszkák közül, és természetesen a desszert sem maradt el.

Egyházkörünk nőszövetségi elnöksége arra kérte gyülekezeteink asszonyait, hogy lehetőségük szerint egy-két tányér sütemény felajánlásával járuljanak hozzá a június végére tervezett köri gyermektábor szervezési költségeihez. Az újszékelyiek 22 kg lisztből sütöttek helyben kürtöskalácsot, Lukács Mária 400 fánkot ajánlott fel, míg Bencéd, Énlaka, Fiafalva, Firtosvárálja, Gagy, Szentábrahám asszonyai izletes kiflikkel, lepényekkel, krémekkel kényeztették a résztvevőket, és a sütik eladásából így begyűlt összeget a gyermekek, unokák nyári táborára szánjuk, ahogy az ebédjegyekből begyűlt pénzt is.

Jó ebédhez szólt a nóta is: Kádár Péter és id. Sipos Dezső muzsikált a dalos kedvűek örömeire. A korábbi évekhez hasonlóan, a Lófő Lovasudvar is képviseltette magát. A gyógynövényektől illatos és színes dobok sokakat csalogattak, hogy gyűjtsenek a természet patikájából. Hűvös, havas téli estéken, a Firtos alatt gyűjtött kakukkfű teáját kortyolva talán megelevenednek azok a szép emlékek, amiknek megelői lehattunk idén is.

Bár minden évben vakmerőnek, naivnak tűnik vállalkozásunk, hogy egy, minden időjárás-előrejelzési eszköz szerint esősnek, viharosnak ígérkező hétvégén mi sok száz embert hívjunk egy teljesen szabadteri rendezvényre, valami folytán a Gondviselő mindig velünk volt. Lám, hetedik alkalommal is ránk mosolygott a Teremtő a Firtos alatt, mert sokan és nagyon vágytunk egy lélektöltő, szép nap megélésére! Megadatott! Hála érte a szolgálatvégzőknek, a fellépőknek, a főzőcsapatoknak, a házigazda gyülekezetek lelkészeinek, gondnokainak, presbitereinek (akik napokon keresztül, a találkozó előtt és után is sokat fáradoznak még értünk), minden munkás kéznek, minden lelkes szívnek, minden értünk fáradozóknak, minden támogatóknak. Sokan és sokféleképpen járultunk hozzá az együtt megélt csodához!

Köszönjük nekik és Nekik!

Üstökös a Firtos felett V.

BALÁZSI DÉNES

• Izsák Domokos öt gyermekével és tizenhét unokájával boldog családi életet élt. Hűséges élettársa, Benczédi Anna és a hozzá hasonló gazdafeleségekedesanyák áldozatos munkáját ismeri el, dicséri, a *Mi asszonyaink* c. versében. Nem csupán az egyéni, személyes boldogság megéneklését tanulta el a magyar klasszikusainktól a Magyar Nép Könyvtára kötetinek olvasásakor, hanem a közboldogság, a nemzeti közösség üdvözülésének szószólója is kívánt lenni. Erre ragyogó példával szolgáltak magyar váteszelődei, Arany János, Petőfi Sándor, Vörösmarty Mihály és Kölcsey Ferenc költői pályái. A *Szózat* tartalmi és formai megalkotása áll a legközelebb az Izsák Domokos alaposan megtervezett és megszerkesztett *Ódájához*. Szerény igyekezetem eredménye szerint az Izsák *Ódaja* tárgyának kiválasztása és alaki megalkotása szerint is megérdemli a választott címet. Feltételezem, hogy a hozzá oly közel álló Vörösmarty Mihály *Szózata*, a haza iránti honfiúi hűség és a Kölcsey Ferenc *Hymnusa*, a nemzeti sorsunk iránti felelősségvállalás imája voltak a követendő minták.

Ódát Petőfinek! – ezt diktálja a székely szántó-vető ember hazafiúi lelkülete. Dicsőítő dalt, amelyet nem is olyan régen még a hadvezéreknek és a királyoknak kellett felkínáljon a megalázott nép. Az alkalom egyedi, nem születésnap, ellenkezőleg: hívták, hogy zengje el köszönő hálaímáját ott, ahol a világszabadság titánját porba sújtotta az irgalmat nem ismerő sors – Petőfi halálának emléknapiján. A költemény alcíme a keletkezési körülményekre utal: Petőfi Sándor halálának 89 éves évfordulója emlékére.

Mintha Petőfi Sándor híres elbeszélő költeményét adná elő, a tündérmesék világából köszön ránk Izsák Domokos: „Leszakadt egy nagy csillag az égről...” (*János vitéz* 10. ének, 6–7. versszakok.) A népi hiedelem kozmikus világképe szerint az ember életútját a sors keze irányítja. Itt a „dühöngve zúgó vad vihar szárnya” nem tűnik el nyomtalanul, mint a számtalan hullócsillag. Jelen esetben az idő múlása fényesebbre gyújtja a csillag tüzét. Az ódai invokáció megerősíti Petőfi és a hullócsillag azonosságát: „E csillag Te voltál, nagy Petőfi!”

A költemény fennkölt hangon, pátosszal magasztalja Petőfi Sándort, akit a költői ranglétra legmagasabb fokára helyez, géniusznak nevez a lírai én. Jóllehet mély gyászérzéssel fájjalja, hogy „Elaludt az égretörő álom”, de vigasztaloz a tény, hogy Petőfi öröksége ima és dal az utókornak.

Izsák Domokos a Petőfi költői nagysága előtti tiszteletét a Gulliver-törpe ellentétpárban emeli ki. A törpe jelen ünneplőinek lelkét a csodálat érzése tölti el,

amikor a költő emlékműve előtt a fehéregyházi síkon meghajtja a honfiúi kegyelete lobogóját.

Az óda szónoki hevülete nem áll meg az eddigi magasztalásokkal. A rajongott költőt, a „szellemóriást”, a „lángeszű Petőfit”, „költőkirálynak” kiáltja ki. Meg is okolja önzetlen tettét: „Téged az idő koronázott meg.”

Az ódai, fennkölt érzések közül nem hiányzik a hála sem. A székely nép küldöttként a költő önmagát Petőfi „törpe unokájának” látja, aki népével együtt örökölt a költőkirály „lelke kincséből” egy darabkát. A nép, amely ragaszkodik költőjéhez, hiszen „szeret úgy, mint gyermek az anyját” – a Tisza és a kis Túr jut eszünkbe a képről – „új erőt” kér a jövődjé számára. A hétköznapiak folytatása, a jövődjé tervezése alapja tehát a Petőfi szellemiségének megtartása. Ezért tart emlékünnepet a nemzet.

Az *Óda* záró szakaszait olvasva (19., 20.) úgy érezzük, mintha vallásos búcsún vennénk részt: a hívek Petőfi lelke áldásaival útjára bocsáttattak, és elindultak az otthoni tájak felé, ahol „Petőfi-nótától hangos vidék”.

Izsák Domokos és Benczédi Anna

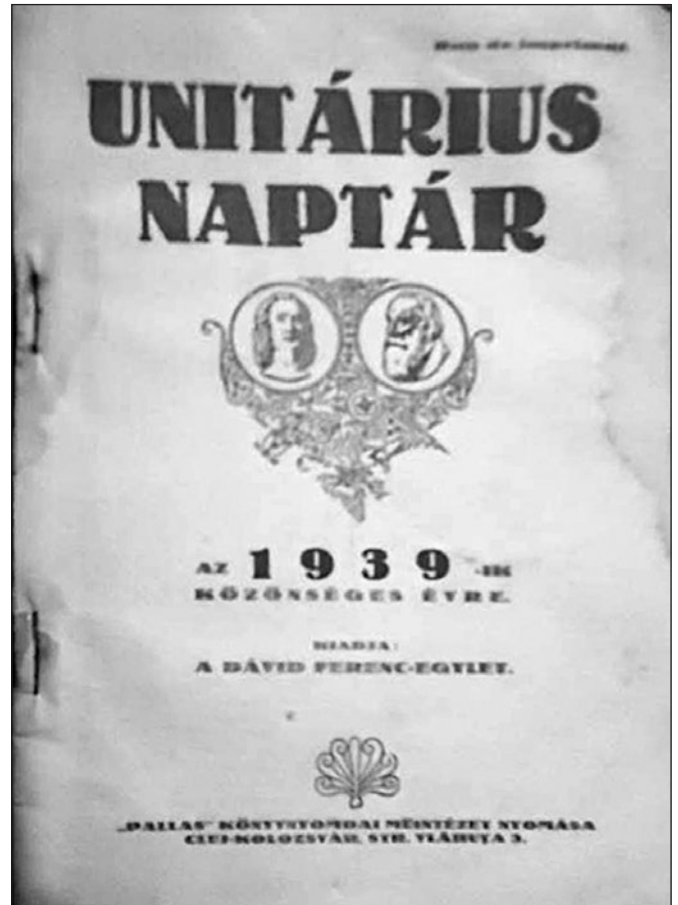
A fehéregyházi Petőfi-emlékhely és környéke más szerepet is kapott azokban az időkben. A trianoni Nagy-Romániában a nemzetiségi iskolák ellen súlyos korlátozó hadjáratot indított az Anghelescu-törvény, így 1924-ben elindult a magyar anyanyelvi iskolák megmentéséért indított küzdelem. Az *Óda* záró szakaszában a Petőfi nevének védelemképpen felhozott kihangsúlyozása („a Te dicső neved / Társtalan: felüláll minden vitán. / Nemzeti korlátokon túl nővő, / Halhatatlan, dicső örök titán!...) mintha utalna a korabeli helyzetre.

Izsák Domokos a fehéregyházi emlékműnél

Tény az, hogy a szöveg így jelent meg az 1939-ben kiadott *Unitárius Naptárban*. Az *Óda* ismert ilyen befejezése a szerkesztők tanácsára történt volna-e? Cseke Péter szerint van rá példa, hogy a mentora, Gyallay Pap Domokos Izsák Domokos több versét cenzúrázta vagy némelyeket ki sem adott. A több síkon kutató neves szociográfiai szakíró szerint, aki a hetvenes évek végén a *Falvak Dolgozó Népe* sikeres riportere volt, Izsák Domokos egyéni alkata, történelmi/társadalmi és családi állapota is befolyásolhatta állásfoglalását.

Az 1939-es könyvnapár, amelyben megjelent az *Óda* című vers

Tamási Áronnak adom át a zárószót, egyrészt, mert a Firtos lova hátáni töprengései után az Óperenciáról való hazatértének tanulságait átszűrte a Fehér-Nyikó zubogóinak víztisztító derítőin: „Erdély békességet fog találni magának, különben élet, szép emberi élet itten soha nem lesz!”

Izsák Domokos is bízik abban, hogy „Dolgozik hős Petőfi népe még!...”, és hisz abban, hogy az itt kapott áldás meghozza a székely tájak népeinek békés együttélését.

A 2023. évi Unitárius Kalendárium rejtvenypályázatának eredményhirdetése

Kedves Olvasóink, a 2023. évi kalendáriumunkban meghirdetett rejtvenypályázat határideje június 1-je volt. Összesen harminc megfejtő küldött be pályázatot, ebből tizenkét megfejtés bizonyult helyesnek. A rejtvenypályázatra hatvan helyes válasszal lehetett jelentkezni.

A tizenkét megfejtés beküldői között az alábbi értékes nyereményeket sorsoltuk ki a teológiai hallgatók segítségével:

I. díj: Gagy Béla, Dicsőszentmárton.
Nyereménye egy Philips 3000 HR2191/01 márkájú turmixgép.

II. díj: Ádám Irén, Bözöd.
Nyereménye egy Bosch ErgoMixx MS6CA4150 márkájú többfunkciós függőleges keverő (mixer).

III. díj: Vajda Dénes, Bözöd.
Nyereménye egy Heinner Optim 5 HKS-5SS márkájú tálaló konyhai mérleg.

A nyereményeket a szerencsés nyertes egyházközségének lelkészéhez juttatjuk el.

SZERETETSZOLGÁLAT

„...aki szűken vet, szűken is arat, és aki bőven vet, bőven is arat.” (2Kor 9,6)

Határtalanul megvalósult jótékonykodások

• Iskolánk, a dabasi Gyóni Géza Általános Iskola hetedik és nyolcadik osztályos tanulói és pedagógusai május elején egy hetet tölthettek el a *Határtalanul* program keretében a csodálatos Erdővidéken.

Már az út előtt megfogalmazódott bennünk: szeretnénk, ha a gyerekek a program során sok egyéb mellett megtapasztalhatnák az adományozás fontosságát, az önzetlen segítségnyújtás örömét. Sokuknak újdonság volt ez, és amikor megtudták, hogy utunk előtt adományt gyűjtünk egy helyi intézmény rászoruló gyermekeinek, lelkesen szervezkedni kezdtek a gyerekek és szülei egyaránt. A választás a bibarcfalvi óvodára esett, így sok-sok izgalmas játék, érdekes könyv és ajándék gyűlt össze az erdővidéki óvodásoknak.

Sűrű programunk mellett sikerült időt szakítanunk arra, hogy személyesen adhassuk át ajándékainkat, és találkozhassunk a gyerekekkel. Aznap izgatottan indultunk útnak, hiszen mi is nagyon vártuk már a találkozást. Sajnos az időjárás nem kedvezett nekünk azon a reggelen, de az óvodában szerzett élmények mindenért kárpótolnak minket. Az óvodával egy épületben működő iskola diákjai érkezésünkkor énekkel köszöntöttek bennünket, az óvodások pedig először kissé megszeppenve, de nagy szeretettel vártak minket, és egy általuk készített emléktárgyat is kaptunk tőlük. Az ajándékok átadása után mind az óvodások, mind a mi gyermekeink önfeledten vetették bele magukat a közös játékba, és nyoma sem volt a kezdeti izgalomnak és megilletődöttségnek. Csodálatos és nagyon megható volt látni, ahogy a közös rajzolás, meseolvasás, labdázás és játék milyen erővel hat a

különböző korosztályokra, s milyen szeretettel és odafigyeléssel fordultak egymáshoz kicsik és nagyok, óvodások és kiskamaszok.

A rövid, de annál tartalmasabb látogatásunk végén nehezen vettünk búcsút a gyerekektől, hiszen mindenki nagyon jól érezte magát. Köszönjük a szívélyes fogadtatást a pedagógusoknak is, akik szintén szeretettel fogadtak bennünket. Lelkileg feltöltődve és nagyon sok élménnyel gazdagodva folytattuk utunkat, és a mi gyermekeink is olyan mély tapasztalatokkal gyarapodhattak, amelyek egy életre elkísérik majd őket.

Ezúton is kifejezzük köszönetünket a Gondviselés Segélyszervezetnek és Pájer Györgynek, hogy odaadó munkájukkal segítségünkre voltak a rászoruló intézmény kiválasztásában és az örömteli találkozásunk lebonyolításában. Isten áldása kísérje őket további tevékenységeikben!

TILLINGER ANNA

(kísérő pedagógus, Dabas, Magyarország)

• A dabasi Szent János Katolikus Általános Iskola 7. osztálya április 11–16. között a *Határtalanul* program keretében Erdővidéken töltött egy csodálatos hetet.

Már utazásunk előtt feltett szándékunk volt, hogy ottlétünk alatt a kellemest a hasznossal összekötve szeretnénk jótékonykodni. Helyi idegenvezetőnkől, Pájer Gyuritól, a Gondviselés Segélyszervezet oszlopos tagjától kértük, hogy javasoljon nekünk akár intézményt, akár rászoruló családot, ahol jól jönne a segítség. Választása a vargyasi óvodára esett. Mihelyt megtudtuk, hogy kik a célcsoport, lázas gyűjtögetés-

be kezdett mindenki. Megannyi izgalmas társas- és másfajta játék, labda, sok szép gyermekkönyv, színes ceruza, aszfaltkréta gyűlt össze, hogy a kis ovisoknak örömet szerezzünk. Ezenkívül az óvó néniknek is kis ajándékkal kedveskedtünk, s olyan hasznos kelléket adtunk át, amelyek szükségesek a mindennapi foglalkozásokhoz.

Izgatottan vártuk a találkozást. Ottjártunkkor óvodai szünet volt, ezért nem tudtunk valamennyi ovissal találkozni, azonban az óvó nénik és a szülők szervezésének köszönhetően mégis csillogó szemű, lelkes gyermekcsapat várt ránk a vargyasi Borbáth Károly Általános Iskola épületében, ahol jelenleg az óvoda is helyet kap. Igazán szívet melengető és megható volt az örömük, ahogy birtokba vették az ajándé-

kokat. Kis idő után a mi nagy gyermekeink is ott térteltek mellettük, s játszottak, rajzoltak, vagy épp képes könyvet nézegettek nagy törődéssel, odafigyeléssel. Az óvó nénik meglepetés ajándékként fényképes kis tablót készítettek nekünk az ovisok életéből, mindennapjaiból.

Több mint kétórányi önfeledt és örömteli együttlét után búcsúztunk. Gyermekeink valóban megtapasztalhatták, milyen az: „ha veszel, megtelik a kezed, ha adsz, megtelik a szíved.”

Köszönjük a Gondviselés Segélyszervezetnek és kiemelten Pájer Gyurinak, aki lehetővé tette, hogy ezt az élményt megélhessük.

SIMON-MEZEI MÁRIA
(osztályfőnök, Dabas, Magyarország)

A Gondviselés Segélyszervezet országos vezetősége és területi fiókszervezetei részéről köszönetet nyilvánítunk kiemelt támogatóknak, a Bethlen Gábor Alapnak!

Kórházlelkészi szolgálat

Kolozsvár:
Bodor Piroska

telefonszám: 0740 634 723
e-mail: bodorp79@yahoo.com

Marosvásárhely:
Pavelka Attila

telefonszám: 0723 515 921
e-mail: pavelka_attila@yahoo.co.uk

Sepsiszentgyörgy:

Buzogány-Csoma Csilla
telefonszám: 0742 512 574
e-mail: csmx2000@yahoo.com

Székelyudvarhely:

Sípos Mónika Rebeka
telefonszám: 0757 345 367
e-mail: sz.rebi@yahoo.com

NŐK VILÁGA

A teljesség felé

DIMÉNY CSILLA JÚLIA

„Minden gondotokat őreá vessétek, mert neki gondja van rátok.” (1Pt 5,7)

• A magyar nyelv értelmező szótára szerint a gondviselés Istennek „az emberekre vonatkozó, megőrző, megtartó tevékenysége, állandó segítő gondoskodása”, egy másik forrás szerint pedig „Isten szeretetének állandó megnyilvánulása”. Ezekben a meghatározásokban feltűnik számomra egy kifejezés, éspedig az, hogy Istennek ez a tevékenysége állandó. Vajon sikerül naponként tudatosítanunk magunkban, hogy ez így van? Hogy bármilyen élethelyzetben, örömbenbánatban egyaránt a mi jó Atyánk állandóan gondot visel ránk? Remélem, hogy igen, hiszen milyen üdítő a lelkünknek az, amikor érezzük ennek a bizonyosságát, és hiszünk annyira, hogy rá tudjuk bízni magunkat a gondviselésre!

Szülői mivoltunkból fakadóan mi is szüntelen gondoskodással, féltő szeretettel igyekszünk gyermeke-

inkre vigyázni, még akkor is, ha már felnőttek, és élük a maguk felelőségeikkel teljes életét. Hiszem, hogy nekünk is, Isten gyermekeiként, az ő végtelen szeretetében van részünk, amíg élünk.

Mennyivel könnyebb a gondok viselése, ha felismerjük és elfogadjuk, amit már konfirmandusokként is megtanultunk: hogy életünkben minden a legbőlcsebb célok szerint történik Isten gondviselő, rendező, teremtő munkája révén! A gondviselés latin megnevezése, a providencia is kifejezi ezt, mivel előrelátást, isteni rálátást jelent.

Számunkra minden nap egy új lehetőség, egy kiváló alkalom lehet arra, hogy ezeket a hitelveket beteljesítsük, hogy ne csak tudjuk, hanem ezek szerint éljünk! A teljesség felé való haladásunkat, sorsunkat szabad akaratunk által mindenkor alakíthatjuk, színesíthetjük, bármikor új tartalommal és értékekkel gazdagíthatjuk, hála érte Istennek!

Köri tisztújítás a Háromszék-Felsőfehéri Egyházkörben

Május 12-én a brassói nőszövetség volt az évi közgyűlésünk házigazdája, akik már rég készülődtek erre a jelentős eseményre, és derekasan helytálltak e minőségükben, amiért ezúton is köszönetet mondok Pus-kás Erzsébet nőszövetségi elnöknek és Erdő Imola tiszteletes asszonynak, akik a többi nőszövetségi taggal együtt mindent megtettek, hogy a közgyűlés a legjobb körülmények között történjen, hogy a résztvevők minden jóval legyenek ellátva.

Amikor az unitárius induló akkordjai felcsendültek, a zászlóanyák népviseletbe öltözve bevonultak a 15 zászlóval, amelyek a közgyűlésen jelen levő nőszövetségeket képviselték: Árkos, Barót, Bölön, Brassó, Datk, Felsőrákos, Kálnok, Kökös, Olthévíz, Nagyajta, Sepsikőröspatak, Sepsiszentgyörgy, Sepsiszentkirály-Bodok, Ürmös és Vargyas. Csupán Szentivánlaborfalva nem képviseltette magát. A zászlófelvonulás élén az egyházköri zászló volt.

Köszöntőbeszédet mondott Dimény Csilla UNOSZ-elnök, Andorkó Rozália köri elnök, András Benedek főjegyző, Biró Attila espereshelyettes, Erdő-B Vilmos felügyelő gondnok, Erdő Imola helyi lelkész.

Az összesített évi tevékenységi beszámolót elkészítettem és felolvastam. Kiemeltem, hogy a tavalyi szejkézfürdői egyetemes találkozó a háromszék-

felsőfehéri nőszövetségi kör rendezett be egy sátor sok népművészeti tárgygal, amely erre a körre jellemző; egy egész sátorlapot beborító fotómontázzsal, amelynek közepén az unitárius címer díszelgett, körülötte pedig a sok-sok fénykép, amely tükrözte a kör nőszövetségeinek tevékenységét.

Az összesített beszámoló után minden jelen levő nőszövetség képviselője hozzászólt, és kiemelte az év legérdekesebb, legviccesebb, legszomorúbb, legszámosabb vagy legfigyelemreméltóbb eseményét.

Mindezek után sor került a tisztújításra úgy, ahogyan az utolsó választmányi közgyűlésen elhatároztuk, és ahogyan a mi körünkben az előző választások idején is tettük. A szavazás szavazólapokkal történt, és mivel a helyszínen nem volt jelölés, a további szavazás nyíltan zajlott.

Az újonnan megválasztott vezetőség tagjai: elnök Tordai Melinda kőröspataki tiszteletes asszony, alelnök Fekete Judit nagyajtai tiszteletes asszony, jegyző Erdő Imola brassói lelkész, választmányi tagok Andorkó Rozália és Vánca Csilla.

A régi vezetőség tagjainak megköszönöm a hűség és kitartó munkát. Jó csapattá nőttük fel a közös munka során, mindig számíthatunk egymásra, és barátok lettünk.

Az új vezetőséget pedig Pál apostol szavaival biztatom: „a testvérszeretemben legyetek gyöngédek, a tiszteletadásban egymást megelőzőek, a szolgálatban fá-

radhatatlanok, lélekben buzgók...” Kívánom, hogy sok örömet leljenek a közösségi munkában.

Az ünnepi istentiszteletet Tatár Ágnes Tekla sepsiszentgyörgyi segédlelkész végezte. Beszédének alapgondolata a Mt 25,21: „Jól vagyon, jó és hű szolgám, kevesen voltál hű, sokra bízlak ezután, menj be a te uradnak örömébe.”

A következő mozzanat a vándorabrosz átadása volt, amikor a nagyajtai asszonyok átnyújtották megőrzésre a brassóiaknak körünk sokatmondó szimbólumát, akik azonnal megtalálták az abroszt megillető helyet a szószéken.

Erdő Imola lelkész előadásából megtudtuk, hogy a brassói óvárosi egyházközség története 1886-ban kezdődött, és a mostani templomot 1936-ban avatták fel.

Aztán meghallgattuk a konfirmándusok műsorát is, amit dr. Nagy Éva, az államtitkárság tanácsosának előadása követett a hit és nyelv témakörében. Végül pedig elénekeltük az elmaradhatatlan *Jöjj, énekelj velünk* című dalt, amit majd a jó hangulatban elköltött ebéd követett.

Hála a Gondviselőnek mindenért, ami ezen a napon történt Brassóban! Köszönet a brassói nőszövetségnek, és Isten tartsa meg asszonyainkat egészségben, tette készen!

ANDORKÓ ROZÁLIA

A Marosi Egyházkör nőszövetségeinek közgyűléséről

Május 13-án a bözödi unitárius egyházközség kettős eseménynek volt tiszteletre méltó házigazdája. A kicsit hideg templomban, mely szerető szívű emberekkel telt, a nőszövetségek zászlós bevonulása után a szószéki szolgálatot Nagy László marosvásárhelyi Bolyai téri unitárius lelkész végezte. Az énekvezéri teendőkkel Szabó Hajnal Imola, a Bolyai téri egyházközség énekvezére volt megbízva. Érdekes témát boncolgatót a lelkész. Ki vagyok? És te ki vagy? És ragozhatnám tovább, hogy kik vagyunk, és bármilyen sokszor járnám körbe a kérdést, mindannyiszor megválaszolatlan maradna. Hiszen kik is vagyunk valójában? Egy testbe zárt lélek, ami ezáltal alakot ölt, a szülő által nevet kap, aztán mindenféle képzettséget aggatunk rá, és elhitetjük magunkkal, hogy ezáltal többek lettünk. Talán igen, talán nem. De bármennyi képzésen is vagyunk túl, ezt a megválaszolhatatlan kérdést újra meg újra feltesszük magunknak. Istentisztelet után Fazakas Levente Lajos, a Marosi Unitárius Egyházkör esperese felkérte Lőrinczi Lajos közügyigazgatót, hogy tolmácsolja az egyházi főhatóság üdvözlését, majd ő is köszöntötte a két közgyűlés résztvevőit. A köszöntések után a nők átvonultak az iskola épületébe, ahol már nem mi, az egyenkénti egyén, hanem az általunk képviselt közösség lett a központi téma. Fazakas Angéla nagytiszteletű asszony mint házigazda köszöntötte a közgyűlés résztvevőit, majd Nagy Gizella UNOSZ-alelnök felolvasta Dimény Csilla UNOSZ-elnök

köszöntősorait. A közgyűlés kezdetén Zsakó Erzsébet (mindannyiunk Zsóka néni) egykori UNOSZ-elnökre emlékeztünk. Demian Ibolya köri nőszövetségi elnök beszámolóját Patrick Nessel soraival kezdte: „Nem szavakkal írod az életedet. Tetteiddel írod. Nem az a lényeg, hogy mit gondolsz, a lényeg az, hogy mit teszel.” (Szabó T. Anna fordítása) Milyen érdekesen kapcsolódik a prédikáció témájához. Ki vagyok? Nem az vagyok, akinek gondolom vagy mondom magamat, hanem az vagyok, amit teszek. Vajon a tévedés vagy a tökéletességre törekvés, a megfelelési vágy adja a mércét? Lehet valakinek tévedésmentes élete?

A kör elnök kihangsúlyozta a csapatban tevékenység fontosságát: „Hiszen, ha valaki nálad jobban dolgozik, te magad is jobbá válsz.”

Egyházkörünkben tizenkét működő nőszövetség van. Az elnök a hozzá elküldött beszámolók alapján állította össze a beszámolóját.

A bözödi asszonyok nyári tábor szervezésében jeleskedtek, ők maguk főzték a mindennapi ebédet. Részt vettek a szejkei találkozón, majd Ravában a Marosi Kör találkozóján. Együtt dolgoznak a Gondviselés Segélyszervezettel, és gondoskodnak friss virágról a templomban.

A marosvásárhelyi unitárius nőszövetségek képviselték magukat a tordai UNOSZ-konferencián, a világimnapos ökumenikus istentiszteleten, nagypénteken a Passió éneklésében és különböző kézműves tevékenységeken vettek részt. A kövesdombi nőszövetség az Egyházi Főtanács és Zsinat megszervezésében és lebonyolításában vállalt felelősségteljes szere-

pet. A Bolyai téren pedig a marosi egyházköri nőszövetségek találkozájának a megszervezésében jeleskedtek az asszonyok. Megünnepezték a nők, az anyák, az időskorúak napját, Mikuláskor és farsang idején tombolázással és vidámsággal tették szebbé a találkozást. Itt szeretném megjegyezni, hogy a Bolyai téren a már több mint harmincéves nőszövetség mellett havonta egyszer, már több mint négy éve egy fiatalabbakból álló csoport is elkezdte tevékenységét. Vannak közös tevékenységek is, amikor örömmel nyugtázzuk, hogy tulajdonképpen mindenki fiatal, csak van, akinek kicsit korábban állították ki a keresztlevelét.

Marosszentgyörgyön is szorgoskodnak az asszonyok. Jelen voltak minden egyházi rendezvényen, a marosszentgyörgyi magyar közösségek találkozáján, a szejkei és a köri találkozón. Gondját viselik és szépítik a templomot és környékét.

Szabédon hetente találkoznak a nőszövetség tagjai. Áhítattal kezdenek, amit mindig kézimunkázás követ. A kézimunkákat a vendéglegeléseknek készítik, amit imahét alkalmával adnak át. Mindig van valaki, aki egy verssel vagy szép idézettel ajándékozza meg társait. Aktívan részt vettek minden egyházi rendezvényen, legyen az köri vagy egyetemes. Besegítettek a zsinat szervezésébe is a kövesdombi egyházközségnek.

Szentgericén nem tartottak rendszeresen összejöveteleket, de minden alkalommal, ha a helyzet megkívánta, munkájukkal besegítettek, jelen voltak az egyházközség életében. Ők is besegítettek a kövesdombi egyházközségnek a szendvicsek készítésébe.

Nyárádszentmárton-Csíkfalva nőszövetségének tagjai sem találkoznak heti vagy havi rendszerességgel, de amikor szükséges volt, kivették részüket a munkákban, a templom és környéke tisztán tartásában, szépítésében. Ők is jelen voltak minden egyházi rendezvényen, és szokásos módon részt vettek a Szent Márton-napi ünnepség megszervezésében is. Az adventi időszakban mézeskalácsot készítettek, amivel a

vallásórás gyerekek megajándékozták a nyárádszeredai öregotthon lakóit.

Tudjuk, hogy azokban az egyházközségekben is jelen voltak és vannak az asszonyok, ahonnan nem érkezett beszámoló. Nem véletlen nevezték anyaszentegyháznak a vallásos közösségeket. Az asszonyok anyai gondoskodással törődtek templomukkal és a vallásos közösséggel, amelyikhez tartoztak. És teszik ezt ezután is alázattal és szeretettel.

A köri találkozó egyben tisztújító közgyűlés is volt. A régi vezetőség tagjai: Demián Ibolya elnök, Sándor Éva és Balogh Rozália alelnökök, Szász Angella titkár és György Delinke pénztáros, Demián Ibolya és Szász Angella választmányi tagok.

A köri elnök összegezte az elmúlt négy évet. Sajnos a világvárvány érezte hatását. Nem volt lehetőség sok látványos esemény megszervezésére. Mégis, hála Istennek kilenc téglalap elkészült a köri vándorabroszhoz, ami azt jelenti, hogy a Marosi Kör nőszövetségeinek is lesz vándorabrosza. Demián Ibolya köri elnök egészségi okokra hivatkozva nem kíván újabb ciklusra megbízatást vállalni. Köszönjük neki, hogy bár a világvárvány ellehetetlenítette a folyamatos munkálkodást, próbálta tartani a kapcsolatot a nőszövetségekkel, és hitt abban, hogy a közös munka meghozza gyümölcsét, még a legnehezebb küzdelmek idején is.

A közgyűlés más egyházkörök példáját követve megszavazta a társelnökséget, és megválasztotta az új vezetőséget. Társelnökök: Fazakas Angéla és Szabó Hajnal-Imola, alelnök: Balog Rozália, titkár: György Delinke, jegyző: Varga Enikő, választmányi tagok: Ambrus Mónika és Józsa Eszter.

A választás után Konrád Tünde, a marosvásárhelyi Bolyai téri nőszövetség elnöke átadta a készülő vándorabroszt Fazakas Angélának, hogy a következő évi közgyűlésig a bözödi nőszövetség viselje gondját.

A köri közgyűlések programját Fülöp Edina gyönyörű énekével tette emelkedetté és színessé. Ádám Piroska hatvan darab horgolt csipke finomságú szalmafonattal örvendeztette meg a résztvevőket, ami helyi jellegzetesség. Mindkettőjüknek külön köszönjük, hogy szebbé tették a találkozást.

A választást interaktív előadás követte, Köllő Melinda gyógyszerész, gyógynövényszakértő osztotta meg ismereteit. Annak ellenére, hogy asszonyaink már sokat tudtak a gyógynövényekről, vidám, pörgős hangulatú volt az előadás. Többek között megtudtuk, hogy a bodzavirágot akkor szedjük, amikor még bimbók is vannak rajta, napon szárítjuk, és nyersen nem esszük! A sok hasznos információ mellett ízletes saláta, fillérfűtinktúra és lándzsás útifű szirup is készült. A nap eseményeit szeretetvendégség zárta. Hálásan köszönjük vendéglátóinknak a feledhetetlen fogadtatást. Mindannyiunk életére és munkásságára Isten áldását és gondviselő szeretetét kérjük.

NAGY GIZELLA

A küküllői körü unitárius nőszövetségek közgyűlése és konferenciája

A küküllői körü unitárius nőszövetségek közgyűlése és konferenciáját 2023. június 3-án, szombaton de. 9 órától tartottuk a medgyesi unitárius templomban, ahol összesen nyolcvan lelkes tag vett részt. Népviseletbe öltözött kedves nőtestvéreink fogadtak sok szeretettel. Bejelentkezésünket követve átvettük a kitűzőket, valamint a szavazókarttyákat. Nagy öröm volt találkozni régi ismerősökkel!

Bevonulásunk a templomba az unitárius ifjúsági induló éneklésével történt, egy szál vándorvirággal és a zászlókkal. Az áhítatot Bodor Lídia Emese helyi lelkész tartotta. Szász Tünde körü elnök megnyitotta közgyűlésünket, és üdvözölte a jelenlevőket. Az alábbi nőszövetségek képviselték magukat az eseményen: Ádámosról három személy; Bethlenszentmiklósról három személy; Désfalváról nyolc személy; Haranglábról egy személy; Dicsőszenzmártonról tizenegy személy; Küküllődombórról négy személy; Magyar-sárosról hat személy; Pipe-Szásznádasról három személy; Segesvárról tizenhárom személy; Szőkefalváról három személy, valamint a tizenhét fős medgyesi szervezőcsapat.

Az ádámosi nőtestvéreink átadták a körü vándorabroszt a medgyesi nőtestvéreinknek. Következtek az

üdvözlő beszédek a helyi nőszövetség, Szentgyörgyi Sándor, a Küküllői Egyházkör esperes-lelkésze és Dimény Csilla Júlia UNOSZ-elnök részéről.

Az egyházközség rövid történetét Bodor Lídia Emese lelkész ismertette. Ezt követte a nőszövetségek tavaly évi tevékenységéről szóló beszámoló felolvasása.

A körü vezetőség tevékenységét Jenei Ildikó körü elnök, a pénztári beszámolót Csiki Klára körü pénztáros ismertette. A körü nőszövetségi tisztújítás rendjén a választott tisztségviselők a következők: körü társelnökök Szász Tünde és Bodor Lídia Emese lelkészek, jegyző Szilágyi Erzsébet, pénztáros Csiki Klára; az UNOSZ választmányi tagjai Fülöp Ilona és Molnár Mónika. Isten áldása kísérje munkájukat!

A gyűlés bezárása előtt Jenei Ildikó körü elnök megköszönte a jelenlevőknek a részvételt, és Isten áldását kérte továbbra is minden nőszövetségre.

A szünet után az ünnepi istentiszteleten a szószéki szolgálatot Szász-Cserey Katalin firtosmartonosi lelkész végezte, az énekvezér Jenei Ildikó volt. Csodálatos előadást hallhattunk Szász-Cserey Katalin részéről *Anyák a Bibliában és a mesékben* címmel.

A helyi fiatalok és a kórus műsora tette ünnepélyessé napunkat, végül közebeddel zártuk felejthetetlen konferenciánkat.

Adjon a jó Isten erőt, kitartást minden nőszövetségi tag további munkájában!

JENEI ILDIKÓ

Segíteni, emléket állítani

Ez év május 16-án eljött az a nap, amire már rég vártak a sepsiszentgyörgyi nőszövetség asszonyai: útnak indultak a lóködi öregotthon felé, ahová a járvány miatt három éve nem mehettek, hogy meglátogassák az öregotthon lakóit, akiknek mindig ünnepnap, ha valaki meglátogatja őket.

A sepsiszentgyörgyi egyházközségünkben a húsvéti ünnepek alkalmával a nőszövetségünk gyűjtést szervezett. A pénzadományt, amelyet a nőszövetség kiegészített 2000 lejre, ez alkalommal átadtuk az öregotthon vezetőségének, illetve az idős lakók számára egy-egy kis csomagot adtunk.

Egyházközségünk segédlelkésze, Tatár Ágnes Tekla rövid imájával és egy unitárius zsoltár közös éneklésével fénycsóvát vittünk a lakók életébe, akik hálájukat egy szívhez szóló verssel fejezték ki, amely mindannyiunk szemébe könnyeket csalt.

Utazásunk, látogatásunk másik fontos célja volt egy kopjafa felállítása a lóködi temetőben nyugvó sepsiszentgyörgyi unitárius nőtestvérünknek, akinek 2020. augusztus 20-án volt a temetése. Ilonka néni, aki oszlopos tagja volt nőszövetségünknek, és aki

több mint tíz évet töltött az idősotthonban, az öregotthon vezetősége temettette el. Mostanig sírja jeletlenül állt a temetőben.

2020-ban nőszövetségünk a járvány miatt nem mehetett el a végtisztességtevésre. Ezért idén Balázs Antal unitárius fadaragóval, aki a sepsiszentgyörgyi egyházközség tagja, készítettünk egy kopjafát Ilonka néni sírjára.

Istennek hála, szép napot kaptunk, a kopjafát felállítottuk, amelyre az emlékezés koszorúját is elhelyeztük. Lelkésznk rövid áhítatot tartott egykori nőszövetségi tagunk sírjánál, amelyet körbeállva közösen kértünk a már néhai Ilonka néni számára csendes pihenést fáradt testének, amely egykor olyan sokat tett unitárius egyházunkért, nőszövetségünkért, áldozatot nem ismervé szolgálta és megtartotta unitárius hitét, az új, egyházközségünk által ma használatos temploma felépítéséért szorgalmasan dolgozott a nőszövetségünk tagjaként, amelynek hűséges, dolgos kezű tagja volt.

Hálát adunk Istennek, hogy sírja többé nem jeletlen, hiszen már kopjafa jelzi annak nyughelyét, akinek emlékét örökre szívünkbe zártuk. Nyugodjék békében!

VÁNCSA CSILLA

IFJÚSÁGI OLDAL

Énből mi

NAGY NORBERT

• Mózes első könyvében van egy történet, amiben Jákób tusakodik valakivel. A történet egy küzdelmet ír le, amelyben nehéz lenne eldönteni, hogy ki győz. Aztán egyszer csak a tusakodás meglepő módon beszélgetésbe vált át, és ez az idegen, a valaki megkérdezi Jákóbot, a menekülő, magányos bibliai alakot, hogy mi a neve. Ő pedig válaszol, és azt mondja, hogy Jákób (nevének jelentése: megcsalni, becsapni, csaló). Történetünk főszereplője, Jákób tehát mint stigmát, mint pecsétet viseli magán ezt a beszédes héber nevet, amit a testvére, Ézsau ellen elkövetett tettei miatt hordoz. Azonban amikor Jákób elmondta nevét, egy változás történt. Nemcsak az ő, majd a zsidóság, hanem a mi életünkben is. Az ismeretlen azt válaszolta Jákóbnak, hogy „Nem Jákób lesz ezután a neved, hanem Izráel, mert küzdöttél Istennel és emberekkel, és győztél.”

Ez a névváltoztatás jelentőségteljes: a Jákób egy egyén, egy személy neve volt, az Izráel név azonban nemcsak Jákóbra, hanem majd egy egész népre vonatkozik. Izráel népére.

Ehhez hasonló folyamat zajlik le az emberben, amikor sportolásra szánja el magát. Ezt tapasztaltam a június 9–11. között Tusnádfürdőn megszervezett OMNIUM – 4. ODFIE Sportolimpián. A pályán látott küzdelmek Jákób történetét juttatták eszembe. Arra lettem figyelmes, hogy a mérkőzések nagy tusakodásaiban a pálya szélén ülő szurkolók nem egy-egy versenyző nevét kiáltották be, hanem az adott csapatok neveit. A sport által ezekből a résztvevőkből és versenyzőkből, diákokból valami más lett. Egyénből közösség. Jákóbból Izráel. Énből mi. Kisbetűs mi, ahol a nagybetűvel írott egyének nevei kisbetűvel írott csapatnevekké váltak.

A sportolimpia célja a sporton keresztül történő közösségépítés. Ez meg is mutatkozott a különböző sportágak által (foci, kézilabda, méta, asztalitenisz, sprint, hosszútávfutás, kislabdadobás, kötélhúzás, tánc). A rendezvényre négy csapat közel hatvan fiatalja jelentkezett be a helyi egyletekből, Erdély és Magyarország különböző településeiről (Alsóboldogfalva, Budapest, Désfalva, Felsőrákos, Kövend, Küküllődombó, Magyarsáros, Nyárádszentmárton, Segesvár, Sepsiszentgyörgy, Székelykeresztúr).

A résztvevők péntek délután érkeztek a rendezvény helyszínére, ahol a bejelentkezést követő ünnepélyes megnyitón Tamás Vanda, az OMNIUM egykori főszervezője és egyik megálmodója köszöntötte a résztvevőket, majd Borboly Csaba, Hargita megye ta-

nácsának elnöke tartott beszédet, ezt követően Szabó Balázs, az ODFIE központi munkatársa, főszervező nyitotta meg a rendezvényt, majd a Székelykeresztúri Unitárius Ifjúsági Egylet, az előző OMNIUM nyertes csapata átadta a rendezvény szervezőinek a vándorkupát.

A megnyitó ünnepség után Szócs Előd lelkész, sportoló előadásával lelkesítette a résztvevőket személyes tapasztalatai alapján.

A szombati nap folyamán a reggelit és a Magyar Zita Emese ifjúsági és egyetemi lelkész, az ODFIE elnöke által vezetett imát követően bemutatkoztak a csapatok, majd kezdetét vette a nyolc sportágban a csapatok megméréstetése. Az este folyamán táncversenyre került sor.

Vasárnap e sorok írója tartott ifjúsági istentiszteletet, majd sor került a díjkiosztó ünnepségre. A 2023. évi OMNIUM – 4. ODFIE Sportolimpiát a Fedfie (Felsőrákosi Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet) és a hozzájuk társult nyárádszentmártoni és kövendi fiatalok csapata nyerte meg, ők lettek így egy évig a vándorkupa birtokosai. Második lett a SZUIE (Székelykeresztúri Unitárius Ifjúsági Egylet), és harmadik helyezést ért el a Redflag, a budapesti, désfalvi, küküllődombói és magyarsárosi fiatalok csapata.

Az alábbi egyéni és csoportos különdíjak lettek gazdára:

A leggyorsabb lány díját Jelen Viktória, a Sedfie (Sepsiszentgyörgyi Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet) tagja, míg a leggyorsabb fiú díját Bogyor András, a Fedfie tagja vihette haza. A legjobb kapus címet Jártó Norbert, a SZUIE tagja kapta meg. Az idei OMNIUM gólkirálya Istók Lóránd, szintén a SZUIE tagja.

A legkitartóbb csapat díját a Sedfie, a leglelkesebb csapat díját a Redflag, a fair play díjat pedig a Fedfie és a velük társult nyárádszentmártoni és kövendi fiatalok vihették haza.

2.	▼	A parko- lás jele	▼	Lángész	▼	... Express (vonat)	▼	6.	▼	◀ Dél (röv.) Asztalt ét- kezéshez előkészít	▼	A termé- szetes logarit- mus jele	▼	Feltekert tésztaféle
1.		... végre (teljesen)		5.		Nugát- szelet!		Rag, a -ról párja						7.
								▶						
								▶						
Kávécsepp!						Férfinév (jún. 18.)								
Baku lakója						Kissé megfázik!								
Tárgyakat észszerűen helyez														
Egészség- ápolás						Őszövet- ségi bíró								
Üres sír!						Egyféle ülőhely								
Tehén testrésze						50%-a Egyik oldalra jellemző								
Fakunyhó														
Másodperc (röv.)														
Szából kettő!														
Ismételten rálép														
Düledező, ... épület														
Finom az étel														
Páros felvonó!														
Nedvszívós papír														

UNITÁRIUS KÖZLÖNY

Kiadja a Magyar Unitárius Egyház, Kolozsvár

Alapítási év: 1888. Új sorozat (1990-től)

Megbízott szerkesztőbizottság: dr. Andorkó Júlia Eszter fő-szerkesztő, Koppándi Júlia médiareferens.**Munkatársak:** Asztalos Klára (Nők világa), Ferencz Csaba-Levente (rejtvény), Nagy Norbert (Ifjúsági oldal), Czire Alpár (fotó), Szombatfalvi Etelka (Gyermekoldal), Szabó László (Szeretetszolgálat).

Tördelés: Virág Péter. Olvasószerkesztő: Dénes Gabriella.

Nyomtatás: Idea Nyomda, Kolozsvár.

Postacím: 400105 Cluj, B-dul 21 Decembrie 1989 nr. 9.

Telefon: (0)264 593 236. E-mail: kozlony@unitarius.org

A lapszám letölthető: kozlony.unitarius.org

Lapterjesztés és adminisztráció: **Gáspár Péter** és **Mezei Melinda**. A lapok kiszállításával kapcsolatos felvilágosítás: **Verbum Egyesület**, tel.: 0264 596 478.A kéziratok szerkesztőségbe érkezésének határideje: a tárgyhoz előtti hónap **15-e**. Kéziratokat és fényképeket nem őrzünk meg, és nem küldünk vissza. A lapban közölt írások nem tükrözik feltétlenül a szerkesztőség nézeteit.

ISSN 1220-8418

Támogatók: Romániai Magyar Demokrata Szövetség és Communitas Alapítvány; Bethlen Gábor Alap.

Barangoló Isten országában

Kedves Gyerekek!

Olvasva a Zsoltárok könyvét, egy emlék és megannyi templomban töltött vasárnapom jutott eszembe. Amikor kislány koromban nagymama kijelentette, hogy vasárnap van, és templomba megyünk, én rögvest nagy mosollyal elkezdtem készülődni. A zsoltáríró ezt a következőképpen fogalmazta meg: „Örülök, ha ezt mondják nekem: Az ÚR házába megyünk!” (Zsolt

- 1. feladat.** A Bibliából származó alábbi részeket elolvastva olyan elemekre lelhetek, amelyekből öt szerepel az alábbi halmazban. Karikázzátok be őket!
1. „Egy másik álmot is látott, és azt is elmesélte testvéreinek. Ezt mondta: Megint álmodtam valamit: Egyszer csak leborult előttem a nap, a hold és tizenegy csillag!” (1Móz 37,9)
  2. „Kiszedte hát az egész nép az arany fülbevalókat a füléből, és odavitte Áronhoz. Ő átvette tőlük, vésővel mintát készített, és borjúsobrot öntött. Ekkor

122,1) Júliusban mindig kellemesen hűvös volt a templom. No, de nem mindig tudtam odafigyelni az istentiszteletre: olyankor ezt-azt megszámoztam, vagy újra és újra elolvastam, ami írás a falakon, hímezéseken, kazettákon volt. Lássuk csak, hogy ti mennyire ismeritek a templomot, amelyet látogattok! Ha valami felkelti a kíváncsiságotokat, azt lelkészetektől bátran megkérdezhetitek! Szép nyarat kívánok, és ne felejtsetek el jó gyermekként „nyitott szemmel és halló füllel járni”!

azt mondták: Ez a te istened, Izráel, aki fölhozott téged Egyiptomból.” (2Móz 32,3–4)

3. „A test lámpása a szem. Ezért ha a szemed tiszta, az egész tested világos lesz. Ha pedig a szemed gonosz, az egész tested sötét lesz. Ha tehát a benned lévő világosság sötétség, milyen nagy akkor a sötétség!” (Mt 6,22–23)
4. „A maga palotáját tizenhárom évig építette Salamon; akkor készült el teljesen a palota.” (1Kir 7,1)
5. „Bement tehát Noé fiaival, feleségével és fiainak feleségeivel a bárkába az özönvíz elől.” (1Móz 7,7)

2. feladat. Válaszoljatok az alábbi kérdésekre:

1. Hány ajtaja van az általatok leggyakrabban látogatott templomnak?
2. Hány méter magas a templom tornya?
3. Hány éneket énekelünk egy vasárnapi istentisztelet alkalmával?
4. Van-e írva a templom külsejére? Ha van, akkor mi?
5. Hány karzat van a templomban?
6. Mikor épült a templom?

 Megoldások

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.
- 6.

A lélek szava

• Katona Dénes nyugalmazott lelkész prédikációs-kötete idén jelent meg a gyergyószentmiklósi F&F International nyomdánál magánkiadványként, és a június 5–6-án Homoródalmáson megszervezett nyugalmazott lelkészek találkozóján volt első bemutatója. A szöveget P. Buzogány Árpád gondozta, a műszaki szerkesztés és a borítóterv pedig Fülöp Lóránt munkája. A könyv címe (*Ahogy a lélek adta szólni*) a Bibliát ismerő olvasó számára beszédes, ugyanis a keresztény egyház megalakulását felidéző bibliai hely (ApCsel 2,4b) az első pünkösdi ihletettségéhez való visszacsatolást jelzi: Katona Dénes lelkési szolgálatának „ars poeticája” is lehet a címbeli bibliai idézet.

1973-tól 2019-ig szolgálta a szerző egyházát, a gyülekezeteket, és a megszerzett tudás és tapasztalat indította arra, hogy az ifjabb nemzedékek ismereteit gyarapítandó kiadja egykori beszédeinek egy csokrát, amelyekben a laikus olvasó is talál magának értékes, továbbgondolásra érdemes gondolatokat az emberi élet értelméről, küldetésünk beteljesítéséről, erkölcsi tartásról. A kötet szerzői Ajánlójában így fogalmaz Katona Dénes: „Szeretettel ajánlom ezt a könyvet [...] minden honfitársamnak, kinek még kedves a harangszó. Beszédeim és életem fontosabb eseményeinek szerény foglalata ez a könyv. Egy kis papírhajó, melynek fedélzetére gyűjtöttem érzéseimet, gondolataimat, emlékeimet...” A harangszó kiemelten fontos a szerző számára, hiszen kötete hátsó borítóján is a harangról, annak szerepéről osztja meg gondolatait.

A 218 oldalas *Ahogy a lélek adta szólni* című kötet sajátossága a megtett lelkési pályára való visszatekintés is: a négy fő fejezet egyházi beszédei, imái, bibliamagyarázatai végigvezetnek a Gagyról származó lelkész szolgálati helyein (Székelyderzs, Székelymuzsna, Székelyudvarhely) és a kötetet ajánló számos pályatárs, illetve a szerző által megfogalmazott önéletrajz szavai sejtetni engedik azokat a nehézségeket, amelyeket a leendő, majd fungens lelkész élete során hittel, kitartással győzött le. Hadd emeljünk ki itt egyetlen példát. A múlt század hatvanas-hetvenes éveiben gimnáziumi tanulmányait végző szerző minden egyes nap harminc kilométert kerékpározott (sokszor még télen is!) csak azért, hogy tanulhasson. Könnyű vagy legalább is könnyebb élete lehetett volna, ha keresnek vagy szabónak tanul, de őt a tudás-vágy hajtotta.

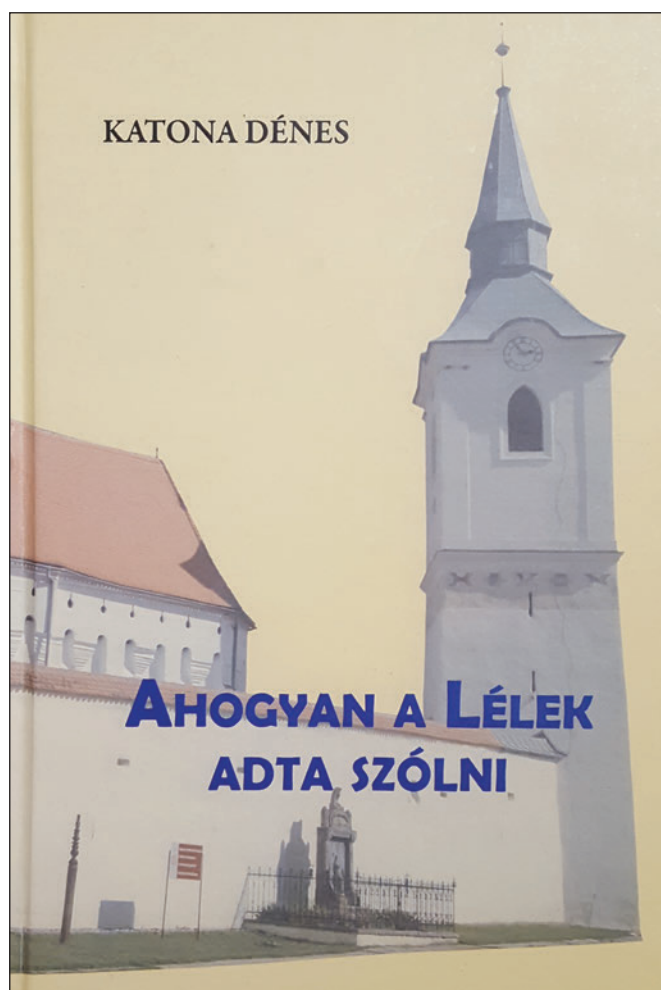
A kötetet *Előszó, Ajánlás* című írás és az *Erdélyi templomok fehérje* című Lászlóffy Aladár-vers vezeti be, majd a már korábban említett négy fő fejezetet

(*Ünnepi beszédek, Alkalmi beszédek, imák, Szertartási beszédek, Általános egyházi beszédek, vázlatok*) ismét ajánló sorok zárják Rezi Elek nyugalmazott teológiai tanár, Farkas Dénes nyugalmazott esperes-lelkész, Máthé Dénes egyetemi tanár tollából, illetve Balázs Ferenc *Búcsúszó és köszöntés* című verse a szerző *Önéletrajzával* egyetemben búcsúzik a kötetet forgató olvasótól.

A több mint negyven beszéd közös jellemzője, hogy „szerzőjük minden mondatért őszintén és keményen megdolgozott. Érezhető a törekvése, hogy csak azt és annyit mondjon, amit és amennyit az adott helyzetben mondania kell, és ezt úgy tegye, hogy hallgatósága megértse és meg is érezze...” (Máthé Dénes egyetemi tanár ajánlójából).

Ajánljuk a kötetet minden érdeklődő olvasónak, aki szeretne megerősítést nyerni unitárius hitében, értékrendjében.

(U. K.)

Andorkó Rozália ny. tanár (Vargyas), **Balászi Dénes** ny. tanár (Székelyszentlélek), **Farkas Dénes** ny. lelkész (Kolozs), **Jenei Ildikó** egyházköri nőszövetségi elnök (Segesvár), **Lakatos Sándor** iskolaigazgató (Székelykeresztúr), **Liker Henrietta** egyházköri ifjúsági lelkész (Székelykeresztúr), **Simó Melinda** iskolapszichológus (Székelyudvarhely), **Simon-Mezei Mária** osztályfőnök (Dabas), **Székely Miklós** ny. lelkész (Kövend), **Tillinger Anna** pedagógus (Dabas), **Vagyas Attila** lelkész (Alsójára), **Váncsa Csilla** nőszövetségi elnök (Sepsiszentgyörgy)